

ANIMACIO SOCIOCULTURAL I TEATRE :
AVALUACIO DE LA INTERVENCIO SOCIOCULTURAL
AMB TECHNIQUES I ELEMENTS TEATRALS

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques

1500374844

XAVIER UCAR MARTINEZ

1991

Xavier UCAR I MARTINEZ

**ANIMACIO SOCIOCULTURAL I TEATRE:
AVALUACIO DE LA
INTERVENCIO SOCIOCULTURAL AMB TEQNQUES I ELEMENTS TEATRALS**

Tesi Doctoral dirigida pel Dr.

JAUME SARRAMONA LOPEZ

Departament de Pedagogia i Didàctica

Facultat de Lletres

Universitat Autònoma de Barcelona

Any 1991

DESENVOLUPAMENT PRACTIC

INTRODUCCIO

Qualsevol acció, procés o projecte que un individu o una comunitat duguin a terme necessita de l'avaluació per a constituir-se en un element d'avenç, de canvi o de progrés. La manca d'informació sobre el desenvolupament o sobre els resultats d'una realització concreta, acaben reduint-la a un àtom sense significat i condemnen el seu agent a una constant repetició. És clar que les accions no es donen en el buit i, sigui a nivell conscient o inconscient, totes informen d'alguna manera sobre la seva realització. Això voldria dir que l'avaluació és una dimensió inseparable, i en molts casos indiscernible, de l'acció.

En el nostre cas però, parlem d'acció educativa, o més concretament, d'intervenció educativa, en el sentit d'influència intencional exercida sobre altres subjectes, és a dir, parlem de provocar canvis en els individus o en les comunitats que els facin avançar envers un perfeccionament i una millora constant. Definir així les finalitats implica posar els mitjans necessaris per a saber en cada moment el valor de les accions que s'han realitzat, el significat que han tingut en els receptors, i les que encara s'han de realitzar per arribar als objectius.

proposats. Significa en definitiva avaluar; planificar l'avaluació de manera que permeti exercir un control sobre les intervencions educatives portades a terme. Sense avaluació no pot haver-hi canvi, al menys canvi intencional, i sense canvi (encara que sigui intern) no hi ha educació.

Planificar l'avaluació d'una intervenció educativa sobre un grup o una comunitat amb tècniques i elements teatrals suposa definir prèviament:

1. El marc conceptual de l'avaluació.
2. L'anàlisi de tots els elements que concorren en una intervenció del tipus assenyalada; anàlisi que permetrà delimitar els indicadors més significatius per a l'elaboració final d'un instrument d'avaluació.
3. Els criteris d'avaluació i els resultats que s'espera aconseguir.

**V. L'AVALUACIO DEL PROCES D'INTERVENCIO AMB TECNQUES I
ELEMENTS TEATRALS**

**A. CONCEPTUALITZACIO I PROBLEMATICA DEL PROCÉS
D'AVALUACIO DE "LA INTERVENCIO AMB TECNQUES
I ELEMENTS TEATRALS".**

A. CONCEPTUALITZACIO I PROBLEMÀTICA DEL PROCES
D'AVALUACIO DE LA INTERVENCIO AMB TECNIOUES I ELEMENTS
TEATRALS

D'ençà que TYLER en 1950 va fer el primer intent sistemàtic per acotar el concepte d'avaluació, són nombrosos els plantejaments que al voltant d'aquest tema s'han generat.

En l'actualitat sembla que una de les definicions d'avaluació més comunament acceptades és l'elaborada pel Joint Committee on Standards for Educational Evaluation:

"L'avaluació és la investigació sistemàtica del valor o mèrit d'algun objecte". (1988:37)

En aquest sentit diu GAIRIN (1989), recollint diferents estudis que corresponen a diversos moments socio-històrics i a plantejaments ideològics diferenciats, que quan es parla d'avaluació en educació es referencia normalment una activitat sistemàtica que pretén:

- a) Determinar el nivell de consecució dels objectius proposats (TYLER, 1950),
- b) proveir d'informació la presa de decisions (CRONBACK, 1963; STUFFLEBEAM, 1971),

- c) valorar el mèrit de l'objecte d'anàlisi (SCRIVEN, 1967; GLASS, 1969; EISNER, 1979; HOUSE, 1980),
- d) o simplement descriure'l i jutjar-lo (STAKE, 1967; GUBA i LINCOLN, 1982).

En el cas específic de l'instrument d'avaluació que volem generar s'opta en primer lloc per una conceptualització sistèmica del procés avaluador. L'avaluació es pot entendre com una activitat puntual i asistemàtica, com succeïria en el cas de les accions concretes de la vida quotidiana. Hom pensa però que només amb una sistemàtica adient es pot arribar realment a la consecució de fites de caire tecnològic-científic, en la línia de les recollides per GAIRIN.

Un dels aspectes més problemàtics del procés avaluador, repetidament recollit pels autors, és la subjectivitat inherent en aquests tipus de processos. Atesa la complexitat de la realitat analitzada, aquest no ha d'ésser considerat com un factor negatiu, ans al contrari. La intersubjectivitat, com a element imprescindible en una acurada interpretació i avaluació de la realitat, fa palesa, en primer lloc, la dificultat del procés avaluador i es constitueix, a continuació, en un eficaç element de constrastació per a obrir camins més profunds en la investigació i l'anàlisi dels processos d'intervenció amb tècniques i elements teatrals. Això no obsta per a que, en la mida del possible, hom intenti controlar el màxim de variables intervinents en el procés d'avaluació.

La pròpia temporalització de l'avaluació i la manca d'estudis sobre projectes d'aquest tipus, ens condueix a considerar l'avaluació aplicada a les tècniques i elements teatrals com:

1. Descripció i judici del procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals.
2. Obtenció d'informació per a la presa de decisions en relació al propi procés d'intervenció.
3. Valoració de la pertinença del procés d'intervenció.

A partir d'aquesta conceptualització, resta perfilat el tipus d'avaluació a realitzar, sobre les intervencions educatives i socioculturals amb tècniques i elements teatrals, com a diagnòstica i formativa. És avaluació diagnòstica perquè, com diu TRILLO,:

"D'una banda estableix la naturalesa i magnitud de les necessitats i problemes que afecten l'aspecte, sector o situació de la realitat social que és motiu d'estudi (...); i, d'una altra comporta el coneixement dels diferents factors que actuen de manera favorable, neutra o desfavorable, en la consecució dels objectius o finalitat proposada."
(1986:249)

És també avaluació formativa, perquè pretén que la informació obtinguda, mitjançant l'aplicació de l'instrument d'avaluació, reverteixi en el subjectes per a que puguin prendre les decisions necessàries per a optimitzar el procés d'intervenció en què es troben immersos, o bé, altres intervencions futures.

Un altre anàlisi a realitzar és el del moment del procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals en què s'ha de realitzar l'avaluació. En aquest sentit s'ha parlat d'avaluació inicial, processual, final i diferida. Tots quatre tipus d'avaluació poden ésser aplicats als processos d'intervenció amb tècniques i elements teatrals. En el nostre cas però, i des d'una perspectiva conscient d'una realitat heterogènia, descoordinada, poc estudiada i consegüentment en molts casos, per descobrir, s'opta per l'avaluació processual. No s'abastarà, per causa de les raons aduïdes, tot el procés d'intervenció i l'avaluació es concretarà en tasques de seguiment i control al llarg d'una sèrie de sessions que vindran definides pels trets característics del propi procés d'intervenció concret. En aquest sentit la relació ha de ser directa; en termes generals podem dir que quan més ampli sigui temporalment el projecte més nombre de sessions de seguiment s'hauran de realitzar.

Potser l'avaluació diferida, com a procés que analitza a mig o a llarg termini els efectes d'una intervenció del tipus indicada, fóra l'instrument més adient per a l'anàlisi. De qualsevol manera, cal primer conèixer de forma rigorosa i amb profunditat un tipus d'intervenció que, per la seva pròpia especificitat, sobretot en el camp de les emocions i amb determinades franges d'edat com ara l'adolescència, resulta d'una gran

complexitat. En tot cas, resta assenyalada com una línia d'investigació futura.

Manca finalment en aquest apartat concretar la perspectiva situacional des de la que es realitzarà el procés avaluador. L'avaluació externa al procés interventor té l'avantatge considerable de proporcionar una visió distanciada i, per tant, lliure de les influències de la pròpia intervenció. Presenta d'altra banda, per manca de coneixement de com s'interpreta i es viu la realitat dins d'ella mateixa, el perill de caure en reduccionismes i en generalitzacions poc fonamentades. L'avaluació interna inverteix els papers i considera desavantatges el que pel primer tipus són avantatges i a l'inrevés.

Només un compromís entre ambdues posicions obviaria els problemes de cadascuna i intentaria sumar les seves possibilitats. Des d'aquest punt de vista s'opta per definir dos nivells d'avaluació:

1. Extern al propi procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals: L'avaluació externa es realitzarà a dos nivells:

- 1.1. Se centra en l'anàlisi de la significació del procés d'intervenció en el conjunt de la comunitat. En aquest sentit treballarem sobretot amb dades estadístiques de la població comunitària que permetin posar en relació el grup

destinatari de la intervenció amb la comunitat en la qual es troba immers. Aquesta anàlisi ens ofereix una informació sobre el context que envolta el procés d'intervenció. Resulta avaluació externa en dos sentits: externa al procés d'intervenció (se centra en la comunitat), i externa també en el sentit que l'avaluació és realitzada per individus aliens a la realitat avaluada.

1.2. Se centra en l'anàlisi de l'organització, característiques grupals, d'interacció, tècniques i elements teatrals utilitzats, i altres factors que incideixen en el procés d'intervenció. Es considera avaluació externa perquè l'avaluador no forma part dels protagonistes de la intervenció (en el sentit que s'especifica més endavant). Treballarem sobretot amb una sèrie d'instruments de mesura (bàsicament qüestionaris i observacions no participatives) que s'aplicaran sobre els citats protagonistes.

2. Dins del propi grup destinatari de la intervenció. Se centra en l'anàlisi de la seva interacció, de la seva visió de la realitat i els seus problemes. Considerem aquest tipus d'avaluació com a intern, perquè l'avaluador forma part, com un membre més, del propi grup d'intervenció. En aquest cas utilitzarem la tècnica que descrivim més endavant de "l'observació amb registre diferit".

Amb l'aplicació al procés interventor d'ambdues perspectives (avaluació externa i interna) hom pretén aconseguir una visió el més acurada i completa possible de la realitat analitzada.

El quadre N°. 1 recull d'una manera simplificada les característiques del procés d'avaluació sociocultural i educativa amb tècniques i elements teatrals.

TRES DEFINITORIS DE L'AVALUACIO DE LA INTERVENCIO SOCIOCULTURAL I EDUCATIVA AMB TECNQUES I ELEMENTS TEATRALS	
Segons el plantejament	Sistèmica
Segons la finalitat	Diagnòstica Formativa
Segons el moment de l'aplicació	Processual
Segons la perspectiva situacional de l'avaluador	Externa Interna

QUADRE No. 1: Trets que caracteritzen l'avaluació de la intervenció sociocultural i educativa amb tècniques i elements teatrals.

En un intent de resumir tot allò assenyalat fins al moment definim l'avaluació de la intervenció amb tècniques i elements teatrals com:

1. Sistèmica.

Contempla la realitat de la intervenció sociocultural amb tècniques i elements teatrals, com un sistema compost per diferents elements que s'interrelacionen per a la consecució d'uns objectius predeterminats.

2. Diagnòstica.

Pretén delimitar la naturalesa i la magnitud de les necessitats i problemes que afecten la intervenció sociocultural amb tècniques i elements teatrals, així com els factors que incideixen en el seu desenvolupament.

3. Formativa.

La informació obtinguda en el procés d'avaluació ha de retornar als protagonistes de la intervenció a fi i efecte que puguin prendre les decisions més convenientes per a modificar, des d'una perspectiva optimitzadora, el procés d'intervenció.

4. Processual.

L'avaluació es concreta en tasques de seguiment i control del desenvolupament del procés d'intervenció sociocultural amb tècniques i elements teatrals.

5. Externa i interna.

És externa en tant que l'avaluador analitza el procés d'intervenció (en una primera fase) sense implicar-

se amb els individus que participen en el procés d'intervenció sociocultural amb tècniques i elements teatrals.

És interna perquè l'avaluador (en una segona fase) ja coneix tant la intervenció com els protagonistes i participa per tant de la seva problemàtica.

VI. SISTEMATITZACIO DE L'AVAUACIO

- A. ELS PROTAGONISTES DE LA INTERVENCIO. CRITERIS D'AVAUACIO.
- B. LA "NOMINA TEATRAL" EN UNA PERSPECTIVA SOCIOCULTURAL: VARIABLES PER A L'AVAUACIO.
- C. FASES, ACCIONS, FONTS D'INFORMACIO I INSTRUMENTS D'AVAUACIO A ELABORAR.

A. ELS PROTAGONISTES DE LA INTERVENCIO. CRITERIS
D'AVALUACIO

En aquest punt s'analitzen:

1. Els protagonistes de la intervenció amb tècniques i elements teatrals.
2. Criteris d'avaluació i expectatives envers els resultats.

1. ELS PROTAGONISTES DE LA INTERVENCIO AMB TECNIQUES I ELEMENTS TEATRALS

En analitzar els protagonistes del procés d'intervenció, s'ha de partir de la consideració del fenomen teatral com una activitat professionalitzada, que compta, en conseqüència, amb professionals, tècnics o experts en els diferents elements i tècniques que el conformen. Aquesta consideració permet pensar que, en determinats casos i en funció sobretot de variables com:

1. Les característiques de la pròpia comunitat (participants i tipologies professionals: elèctrics, fusters, actors, etc).

2. Els objectius de la intervenció (representar una obra de teatre puntual per a la comunitat o dur a terme un procés de formació) o

3. L'amplitud del propi procés d'intervenció i en conseqüència, del seu finançament (des d'un grup de teatre parroquial fins, per posar un exemple, la "Passió" d'Olesa i d'Esparraguera),

pot ésser necessari contractar o convidar professionals aliens a la pròpia comunitat.

En l'anàlisi sistèmica hem de comptar, doncs, amb dos tipus de participants:

1. Els que pertanyen a la comunitat: tots aquells subjectes que, sigui per disposar del lloc de residència o del lloc de treball en la zona geogràfica corresponent o per altre tipus de vinculacions, es consideren i són considerats membres de la comunitat.

2. Els aliens a la comunitat: Tots aquells individus que no es consideren ni són considerats membres de la comunitat.

En ambdós casos hem de categoritzar els participants en funció del paper que juguen en la intervenció. Així distingim tres papers diferenciats:

1. **Animadors/directors/experts/interventors:** són aquells individus que porten a terme la intervenció amb tècniques i elements teatrals.

2. **Destinatariis de la intervenció:** són els individus objecte de la intervenció. No s'han de confondre amb els espectadors que poden assistir a la representació teatral, si es que aquesta constitueix el final del procés d'intervenció. També els destinataris els podem categoritzar en:

2.1. **Actors:** la intervenció que reben utilitza metodològicament tècniques teatrals.

2.2. **Tècnics:** la intervenció que reben se centra sobretot en els elements teatrals (Producció, escenografia, luminotècnia, electricitat,

maquinària, regiduria, utilleria, so, música, perruqueria, vestuari, màscares, maquillatge, assistència escènica i ajudanties).

3. **Professionals/experts que assisteixen la intervenció:** tots aquells individus que assisteixen l'animador en les tasques d'intervenció amb els continguts, metodologies o procediments en els quals són experts. En el cas que aquests assisteixin l'animador durant tot el procés d'intervenció els considerarem també com a animadors i així els avaluarem. Si pel contrari, només assisteixen l'animador durant un període concret del procés d'intervenció, no els avaluarem d'una manera directa, sino a través de les visions que sobre ells tinguin l'animador i el grup destinatari.

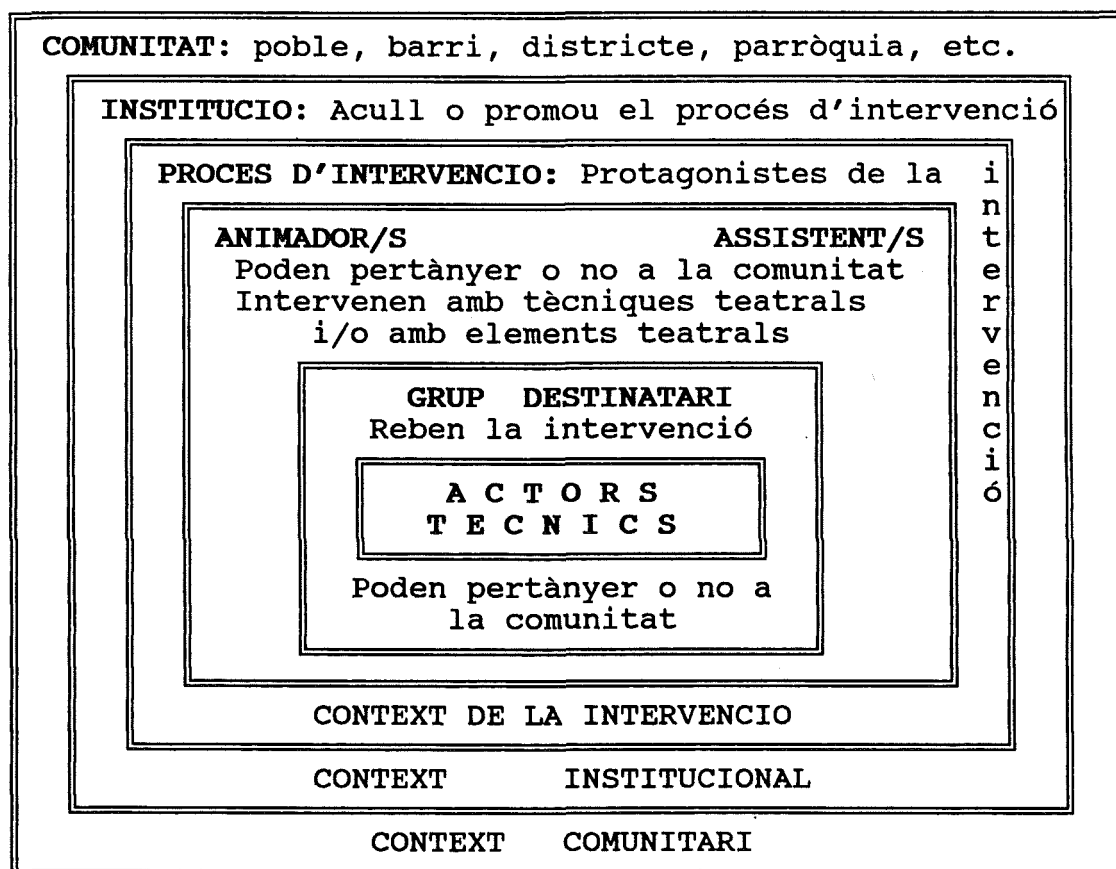
PROTAGONISTES DE LA INTERVENCIO					
	Animadors/ Directors/ Interventors	Destinatariis		Professionals /Experts/ Assistents	TOTAL
		Actors	Tècnics		
Pertanyen a la comunitat					
No perta- nyen a la comunitat					
TOTAL					

QUADRE No. 2: Protagonistes de la intervenció.

El quadre N°. 2 permet recollir i visualitzar d'una manera ràpida el que hem anomenat "protagonistes de la intervenció". Totes quatre tipologies de participants componen la població que protagonitza els processos d'intervenció sociocultural amb tècniques i elements teatrals i, en conseqüència, han d'ésser protagonistes també del procés d'avaluació.

Encara una altra reflexió pel que fa als protagonistes de la intervenció. En principi són protagonistes de la intervenció tots aquells subjectes que hi participen, independentment de l'edat que puguin tenir. Com ja hem definit en el marc teòric, els processos d'intervenció amb tècniques i elements teatrals tenen la particular característica d'ésser intergeneracionals i permetre (sempre amb major o menor fortuna en funció de les característiques situacionals concretes) la barreja d'individus de diferents edats en un mateix procés d'intervenció.

En la gràfica N°. 1 recollim els diferents elements que componen la realitat a avaluar.

GRAFICA No.1 : Elements que componen la realitat de la intervenció amb tècniques i elements teatrals.

2. CRITERIS D'AVALUACIO I EXPECTATIVES ENVERS ELS RESULTATS

Definíem un dels objectius bàsics de l'instrument d'avaluació que hom vol aportar com:

1. Descripció i judici posterior del procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals.

Dèiem també, en un punt anterior d'aquest estudi, que un criteri fonamental de l'instrument hauria d'ésser la seva utilitat i aplicabilitat en la pràctica. Ens trobem però, com hem assenyalat repetidament, que la realitat de les intervencions amb tècniques i elements teatrals no és uniforme; ans al contrari, està conformada per experiències molt dispars, tant pel que fa als seus objectius com a l'edat i nombre de protagonistes, institucions d'acolliment o, fins i tot, tècniques i elements utilitzats. Aquest fet dificulta notablement el procés avaluator, atès que, si volem acomplir els criteris d'utilitat i aplicabilitat, hauríem de pensar, en principi, en la creació d'un instrument d'avaluació per a cadascuna de les intervencions diferenciades que es donen a la realitat. Certament això no resultaria ni útil ni pràctic.

Hem de plantejar doncs el procés d'avaluació des d'una perspectiva generalista que permeti descriure i jutjar l'heterogeni ventall de possibilitats que en la intervenció amb tècniques i elements teatrals es produeix en la realitat. Això implica pensar:

1. En uns instruments d'avaluació que abastin la realitat més complexa que es pugui donar en relació als processos d'intervenció amb tècniques i elements teatrals.

2. En dotar als instruments de la suficient flexibilitat com per a poder adaptar-los a la varietat de situacions assenyalada.

Plantejar el procés d'avaluació des d'una perspectiva generalista comporta simplificar l'anàlisi, amb la corresponent pèrdua d'informació i de matisacions que, segurament, foren necessàries en molts casos. La realització d'un tal plantejament resta justificada per la inexistència d'estudis al voltant del tema que ens ocupa. En aquest sentit, hom creu que cal en primer lloc definir i ordenar els elements més significatius que componen la realitat objecte d'anàlisi. Sens dubte, estudis posteriors o línies d'investigació que aprofundeixin en la definició i avaluació de cadascun dels elements de la realitat que avaluem, contribuiran en el futur a enriquir l'anàlisi de l'àmbit d'intervenció sociocultural amb tècniques i elements teatrals.

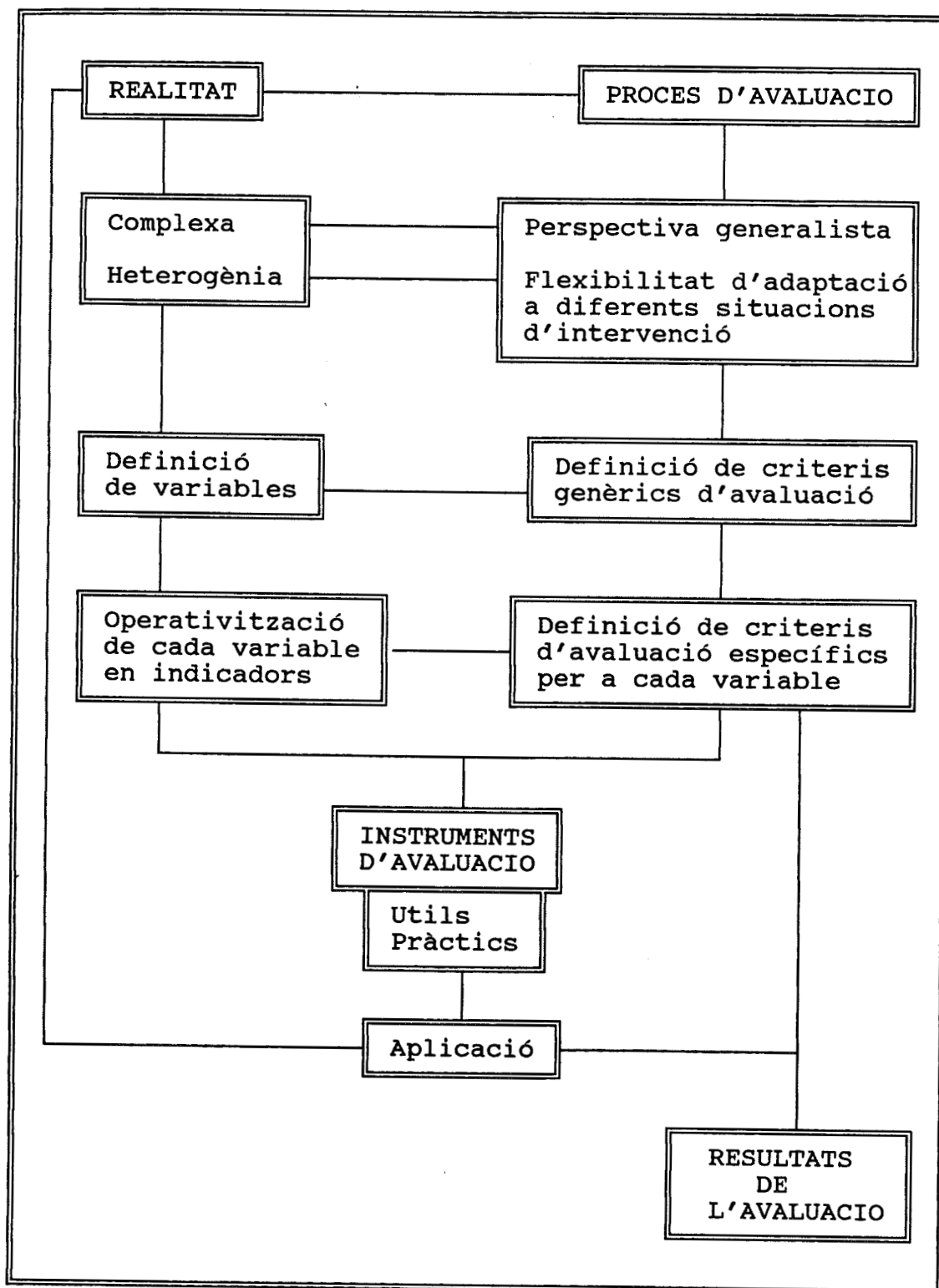
El que volem avaluar és un àmbit de l'educació: el dels processos d'intervenció en animació sociocultural. També aquest pressupòsit comporta tota una sèrie de factors que hem de tenir presents. Aquests factors s'han de concretar en els criteris d'avaluació, que seran els que permeteran discriminar en quina mesura un procés concret d'intervenció en animació sociocultural amb tècniques i elements teatrals pot ser o no considerat com educatiu. Dit d'una altra manera: els criteris d'avaluació han de marcar el sostre educatiu per a comprovar si un determinat procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals els abasta (o va en camí d'abastar-los) o no. La qual cosa ens permetrà, com a resultat del procés d'avaluació, introduir les modificacions necessàries en el procés de cara a la seva optimització.

En termes generals hom pot afirmar que, a la selecció de variables, ha de seguir la seva operativització en indicadors concrets, la qual cosa condueix a completar el procés amb la creació dels instruments d'avaluació. Cada variable, com element que posa en relació diferents indicadors, ha d'ésser contrastada amb els criteris d'avaluació. En la mida que la variable respongui en aquests criteris podrem assignar un nivell en l'avaluació o un altre.

Atesa la complexitat de la realitat que es vol analitzar, procedirem amb la delimitació d'uns criteris

d'avaluació genèrics, que després s'hauran de concretar per a cadascuna de les varibles analitzades. Aquests criteris han de sortir dels objectius socioeducatius que tot procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals ha de pretendre aconseguir. El que es vol realitzar és una avaluació de procés, la qual cosa vol dir que allò que es mesura no és tant si uns determinats objectius s'han aconseguit o no, com si el procés d'intervenció és l'adient per arribar a aconseguir-los. En un intent de sistematització dels objectius que han de servir com a criteris d'avaluació, els agrupem en quatre àmbits. Som conscients que una divisió com la que es presenta a continuació resulta necessàriament artificial, atès que en la realitat, els processos i mecanismes que porten a la consecució d'aquests objectius es troben fortament interrelacionats. Hom pensa, no obstant, que només amb una sistematització operativa podem analitzar, i en conseqüència avaluar, un procés tan complex com el que ens ocupa. Assenyalar també que cadascun d'aquests criteris aniria des d'un hipotètic valor 0 (inexistència del criteri) fins el valor màxim que en cada cas pogués abastar.

En la gràfica N°. 2 es pot veure d'una manera simplificada les conceptualitzacions que condueixen a la creació dels instruments d'avaluació.

GRAFICA Nº. 2: Conceptualització del procés de creació dels instruments d'avaluació.

Els criteris d'avaluació que hom presenta a continuació es refereixen específicament al procés d'intervenció. Això vol dir que ens serviran fonamentalment per a avaluar la intervenció de l'animador i la incidència educativa que aquesta intervenció està produint en el grup destinatari de la intervenció. No hem d'oblidar però, que el procés d'intervenció es troba sovint immers en un context institucional i, en tots els casos, en un context comunitari. Aquest fet demana també l'especificació del que respecte a tots dos contextos, foren els criteris d'avaluació des de la perspectiva de l'animació sociocultural. Aquests criteris es concreten més endavant en els apartats específics.

Els quatre àmbits, que recullen els criteris d'avaluació del procés d'intervenció, foren:

1. Objectius d'autoconeixement, formació i desenvolupament personal.

Tot procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals ha de portar a un millor i major coneixement del propi individu i de les seves possibilitats i, en conseqüència, a una major autonomia personal. Com a criteris generals d'avaluació assenyallem en aquest punt:

1.1. Autoconeixement.

1.2. Capacitat autoexpressiva.

1.3. Desenvolupament personal.

1.4. Autonomia personal.

2. Objectius relacionals, d'autoorganització i desenvolupament grupal.

Tot procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals ha de pretendre que els individus aprenguin a relacionar-se interpersonalment, a partir de l'autoconeixement, la pròpia capacitat expressiva i el respecte mutu. Tanmateix ha d'aconseguir que els individus aprenguin a organitzar-se i en conseqüència a desenvolupar-se com a grup amb la posta en marxa de projectes compartits. Criteris generals d'avaluació en aquest punt foren:

2.1. Capacitat comunicativa i relacional.

2.2. Capacitat d'autoorganització grupal.

2.3. Capacitat de dur a terme projectes com a grup.

3. Objectius derivats d'un adient procés d'intervenció.

Certament cada procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals resultarà contingent amb la situació específica en la qual es produeix i amb els trets essencials que la caracteritzen. Això no vol dir però que no n'hi hagi, en cada cas, una millor manera de fer les coses. L'aplicació de les tècniques s'ha de seqüenciar correctament, i cadascuna de les seqüències ha d'ésser analitzada "a posteriori" pel conjunt del

grup, si es vol aconseguir els objectius assenyalats en els dos punts anteriors. D'altra banda, cada situació concreta demandarà, en funció dels objectius generals i específics prevists, un tipus de tècniques determinades i no unes altres. Tot això ens porta a definir com a criteris d'avaluació:

3.1. Adequació de les tècniques i elements teatrals aplicats als objectius que es pretenen aconseguir.

3.2. Correcta aplicació de cadascuna de les tècniques.

3.3. Relació comunicativa horitzontal entre l'animador i els integrants del grup destinatari.

3.4. Consecució d'un clima relacional que faciliti la intervenció.

3.5. Participació dels membres del grup en les decisions al voltant del procés d'intervenció i del seu contingut específic.

4. Objectius de comprensió de la pròpia realitat, de sensibilització envers la problemàtica de la comunitat i de solidaritat envers els membres que la componen.

A més dels objectius assenyalats fins al moment, tot procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals ha de pretendre, com objectiu irrenunciable, que l'individu i el grup implicat en la intervenció sigui capaç de situar-se en la pròpia realitat, de comprendre-la i d'ésser crític amb ella. Ha

d'aconseguir també que, a partir de la seva comprensió sigui sensible a les situacions i problemes que afecten la comunitat i, en conseqüència, ha de treballar amb la resta de membres per a solucionar-los. Com a criteris d'avaluació assenyalaríem en aquest punt:

- 4.1. Coneixement i sensibilització de l'individu envers els problemes que afecten a la comunitat.
- 4.2. Actitud envers els problemes immediats de la comunitat .
- 4.3. Capacitat per a la valoració d'aquests problemes.
- 4.4. Nivell de participació de l'individu en la recerca de solucions per aquests problemes.

En la mesura que els diferents processos d'intervenció assoleixin aquests criteris d'avaluació, parlarem de diferents nivells educatius, de processos d'intervenció en animació sociocultural millor o pitjor duts a terme o, fins i tot, de processos conceptualitzats com animació sociocultural que en realitat no ho són. En el quadre N°. 6 es recullen aquests criteris d'una manera simplificada.

C R I T E R I S D ' A V A L U A C I O
Objectius d'autoconeixement, formació i desenvolupament personal.
1.1. Autoconeixement. 1.2. Capacitat autoexpressiva. 1.3. Desenvolupament personal. 1.4. Autonomia personal.
Objectius relacionals, d'autoorganització i de desenvolupament grupal
2.1. Capacitat comunicativa i relacional. 2.2. Capacitat d'autoorganització grupal. 2.3. Capacitat de dur a terme projectes com a grup.
Objectius derivats d'un adient procés d'intervenció
3.1. Adequació de les tècniques i elements teatrals aplicats als objectius que es pretenen aconseguir. 3.2. Correcta aplicació de cadascuna de les tècniques. 3.3. Relació comunicativa horitzontal entre l'animador i els integrants del grup destinatari. 3.4. Consecució d'un clima relacional que faciliti la intervenció. 3.5. Participació dels membres del grup en les decisions al voltant del procés d'intervenció i del seu contingut específic.
Objectius de comprensió de la pròpia realitat de sensibilització envers la problemàtica la comunitat i de solidaritat envers els membres que la componen
4.1. Coneixement i sensibilització de l'individu envers els problemes que afecten la comunitat. 4.2. Actitud envers els problemes immediats de la comunitat. 4.3. Capacitat per a la valoració d'aquests problemes. 4.4. Nivell de participació dels individus en la recerca de solucions per aquests problemes.

QUADRE No. 3.: Criteris d'avaluació.

B. LA "NOMINA TEATRAL" EN UNA PERSPECTIVA SOCIOCULTURAL:
VARIABLES PER A L'AVALUACIO

En aquest punt s'analitzen:

1. Variables per a l'avaluació.
2. Operativització de les variables en indicadors.

1. VARIABLES PER A L'AVAUACIO

En l'elaboració de metodologies o en l'anàlisi de processos educatius sol ésser habitual entre els diferents autors (FULLER, 1971; OCDE, 1973; CARR-HILL, 1973), confondre els indicadors amb les variables (JOHNSTONE, 1981:137).

Ambdós conceptes, encara que relacionats, responen a dos continguts diferenciats, i, en aquest sentit el segon és susceptible de contenir el primer però no pas al contrari. Malgrat que JOHNSTONE (1981) els diferenciarà dient que les variables no dibuixen vàlidament les situacions educatives, i que limiten la seva acció a una descripció puntual d'aspectes concrets; i, tanmateix, dient que el concepte d'indicador és més ampli i que combina variables conceptualment relacionades per oferir una visió general de l'aspecte del sistema que s'està descrivint, nosaltres prendrem la conceptualització contrària. Hom justifica aquesta decisió en el fet que és precisament a l'inrevés de com assenyala JOHNSTONE com és utilitzat pels organismes internacionals en els seus treballs.

Dels considerants assumits fins al moment i de l'anàlisi que de les tècniques i elements teatrals s'ha fet al marc teòric es desprenen les variables que hom

considera significatives per l'elaboració de l'instrument d'avaluació.

En el camp de l'animació sociocultural els indicadors es conceptualitzen com unitats d'informació que assenyalen si un cert criteri d'avaluació s'ha donat o no (CEMBRANOS i altres, 1988:197). La formulació d'indicadors resulta molt útil en l'elaboració del procés avaluator, atès que permet d'una banda concretar els criteris o els ítems específics de l'avaluació i, d'una altra, sistematitzar i concretar el propi procés de recollida d'informació.

Prèviament hauríem de diferenciar el referent utilitzat quan ens referim a "projecte teatral" i "procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals". En el primer cas, hom contempla tot el seguit d'accions que ocupen l'espai entre la idea original de posar en marxa una realització d'aquest tipus i el dia que es considera acabada. Si l'objectiu del projecte és muntar i representar un obra de teatre, aquest es considera acabat el dia que es fa la darrera representació. Si l'objectiu es muntar un taller, un curset, o simplement dur a terme una intervenció, es considera acabat amb la darrera sessió.

En referir-se a "procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals" recollim tot el seguit d'accions portades a terme des de la idea original de posar en marxa una realització d'aquest tipus fins el dia de

l'estrena, en el cas que l'objectiu sigui muntar un obra de teatre, o fins la darrera sessió d'intervenció, en el cas que sigui muntar un taller, un curset o unes jornades. Així, el procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals forma part del projecte teatral, però no contempla, en el cas que l'objectiu final sigui la representació d'un obra de teatre, l'estrena i les posteriors representacions que d'aquella es facin.

En una primera aproximació, prèvia a l'operativització en indicadors, diríem que les variables que fonamentalment han de proporcionar informació sobre el desenvolupament del projecte teatral són:

1. Sobre la comunitat on es produeix la intervenció teatral:

1.1. Dades estadístiques de la població: Piràmide d'edats, homes-dones, població activa. Professions. Immigració. Nombre de teatres. Nombre d'equipaments culturals. Tradició teatral.

2. Sobre la institució/entitat que promou i/o acull en les seves dependències el projecte d'intervenció.

2.1. Objectius i característiques de la institució.

2.2. Ideologia de la institució.

2.3. Raons que justifiquen l'acollida del projecte d'intervenció.

2.4. Nivell de participació en el projecte d'intervenció.

2.5. Expectatives envers el projecte d'intervenció.

2.6. Funcionalitat futura del projecte d'intervenció en la institució.

3. Sobre els protagonistes del procés d'intervenció.

3.1. Característiques dels participants: edats, homes-dones, professions, expectatives envers la funcionalitat de l'activitat tant a nivell personal com en relació amb la comunitat, experiència teatral. Correspondència entre el que desitjaria fer en el procés i el que en realitat fa. Valoració educativa de l'activitat. Aprenentatges realitzats. Valoració de la interacció.

4. Sobre la història del grup destinatari.

4.1. Orígens i gestació del grup.

4.2. Temps de funcionament.

4.3. Història, evolució i problemàtiques concretes.

4.4. Tècniques i elements teatrals utilitzats fins al moment.

4.5. Projectes teatrals realitzats.

4.6. Estabilitat i homogeneïtat del grup.

5. Sobre els objectius i finalitats del projecte teatral:

5.1. Pretén divertir. Pretén ocupar la comunitat en una activitat. Pretén que el individu es formi mitjançant l'obra. Constitueix una activitat més en un

projecte sociocultural més gran. Constitueix una activitat puntual. Pretén explorar una situació de deficiència sociocultural. Pretén pendre decisions respecte als problemes de la comunitat. Pretén solucionar problemes de la comunitat.

6. Sobre la gestació i planificació del projecte d'intervenció teatral:

- 6.1. En el si o fora de la comunitat.
- 6.2. Com un projecte col·lectiu, personal o de petit grup.
- 6.3. Nombre i grau de participació en la planificació.
- 6.4. Tipus de planificació realitzada.

7. Sobre l'autoria de l'obra de teatre assajada per a representar (en el cas que aquesta sigui la finalitat del projecte teatral):

- 7.1. Obra d'autor.
- 7.2. El contingut de l'obra reflecteix els problemes de la comunitat. Obra d'autor a petició de la comunitat. Creació individual o col·lectiva de la pròpia comunitat. Obra tradicional.

8. Sobre el contingut de la intervenció amb tècniques i elements teatrals:

- 8.1. Intervenció amb tècniques d'expressió, simulació i interactives:
 - 8.1.1. Jocs desinhibitoris.
 - 8.1.2. Rítmica

8.1.3. Tècniques de relaxació

8.1.4. Tècniques d'estimulació sensorial i exploració física, personal i interpersonal.

8.1.5. Tècniques psicodramàtiques .

8.1.6. Tècniques d'expressió corporal, mim i pantomima.

8.1.7. Improvisació corporal sense expressió verbal.

8.1.8. Tècniques d'articulació, dicció i veu.

8.1.9. Tècniques de Simulació:

8.1.9.1. Dramatització: Tècniques formalitzades (sociodrama i tècniques sociodramàtiques, metode Stanislavki, role-playing, etc)

8.1.9.2. Improvisació corporal i verbal.

8.1.9.3. Maquillatge.

8.1.9.4. Màscares i marionetes.

8.1.9.5. Altres tècniques.

8.2. Intervenció amb elements teatrals:

8.2.1. Escenografia.

8.2.2. Vestuari.

8.2.3. Utilleria.

8.2.4. Electricitat

8.2.5. Luminotècnia

8.2.6. Maquinària.

8.2.7. So.

8.2.8. Música.

8.2.9. Producció.

8.2.10. Regiduria.

8.2.11. Ajudanties.

9. Sobre el procés d'intervenció teatral:

9.1. La intervenció és externa a la comunitat: un expert.

9.2. Interacció director/animador-participants. Tipus d'interacció. Directiva, democràtica, laissez-faire, suggestiva o estimulant.

9.3. Nivell de participació en les decisions.

9.4. Expectatives durant la intervenció: representar l'obra, fer l'aprenentatge del procés, disfrutar amb una activitat, ocupar el temps.

9.5. La intervenció se centra directament en el grup o involucra directament o indirectament tota la comunitat.

9.6. La intervenció es unitària i seqüencial.

9.7. Cada tècnica es treballa el temps suficient com per assimilar-la. Les tècniques s'interrelacionen o, pel contrari, s'ofereixen com compartiments estancs. Tothom participa en totes les tècniques. Després de l'aprenentatge d'una tècnica es fa una posta en comú per analitzar-la.

9.8. Cada sessió acaba amb una posta en comú analítica d'allò que s'ha realitzat.

10. Sobre el material utilitzat en la intervenció:

10.1. El proporciona el propi grup.

10.2. El proporcionen els individus de la comunitat.

10.3. S'aconsegueix de material de desfet.

10.4. El proporcionen les institucions de la comunitat.

11. Sobre el finançament del projecte:

11.1. La financia el propi grup.

11.2. La financia la comunitat.

11.3. La financia alguna altra institució.

11.4. No té financiació.

12. Sobre la temporalització del projecte.

13. Sobre la difusió del procés d'intervenció o dels seus resultats:

13.1. Voluntat específica de difondre allò treballat o els seus resultats, a la pròpia comunitat i/o més enllà d'ella.

13.2. Mitjans de comunicació específics per a la difusió.

13.3. Objectius de la difusió.

14. Sobre l'avaluació del projecte:

14.1. El propi grup avalua el projecte.

14.2. La comunitat avalua el projecte.

14.3. Tipus d'avaluació.

Totes aquestes variables, que es recullen d'una manera simplificada en el quadre No. 7, han d'estar contemplades en els instruments elaborats pel procés d'avaluació.

V A R I A B L E S P E R A L ' A V A L U A C I O
1. Comunitat on es produeix la intervenció amb tècniques i elements teatrals.
2. Institució/entitat que promou i/o acull en les seves dependències el procés d'intervenció.
3. Protagonistes del procés d'intervenció.
4. Història del grup destinatari.
5. Objectius i finalitats del projecte d'intervenció.
6. Gestació i planificació del projecte d'intervenció.
7. Autoria de l'obra de teatre.
8. Contingut de la intervenció amb tècniques i elements teatrals.
9. Procés d'intervenció.
10. Material utilitzat en el procés d'intervenció.
11. Finançament del projecte.
12. Temporalització del projecte.
13. Difusió del procés d'intervenció o dels seus resultats.
14. Avaluació del procés d'intervenció per part dels protagonistes de la intervenció.

QUADRE No. 4.: Relació de variables per a l'avaluació.

2. OPERATIVITZACIO DE LES VARIABLES EN INDICADORS

Un cop definides les variables i feta una primera aproximació del que podrien ésser els indicadors que cadascuna d'elles conté, hem de passar a una concretització dels indicadors relacionats que les conformen.

VARIABLE Nº. 1.

La primera variable, definida com a "comunitat on es produeix la intervenció amb tècniques i elements teatrals", es constitueix en una variable de tipus contextual que ha de permetre relacionar i contrastar la informació proporcionada amb la obtinguda respecte els protagonistes de la intervenció. Relacionats els indicadors que componen aquesta variable haurien d'oferir una visió generalitzada de la composició de la comunitat en què es troba immers el procés d'intervenció. En aquesta mateixa variable i per arrodonir el procés hom podria passar un qüestionari a la comunitat per saber les expectatives que es tenen envers la pròpia situació sociocultural i el procés d'intervenció. En el present estudi no es farà, resta però assenyalat com un element més per a l'anàlisi.

En tot procés d'animació sociocultural es pretén que participi el màxim nombre d'individus de la comunitat. Només sabent com aquesta està constituïda podrem esbrinar la representativitat que, envers el conjunt de la comunitat, ostenten els protagonistes de la intervenció.

Els indicadors que componen aquesta variable foren les dades estadístiques que defineixen la població, segons la relació que s'exposa tot seguit:

1.1. Piràmide d'edats, homes-dones, població activa, immigració. Aquests quatre indicadors es contrastaran, com s'ha assenyalat, amb la composició poblacional dels protagonistes de la intervenció, la qual cosa permetrà veure la representativitat que aquells tenen en aquesta. El considerar com a indicador la "població activa" es relaciona amb el fet que moltes vegades molts dels protagonistes de la intervenció no formaran part d'aquest indicador, per la característica intergeneracional assignada en aquests tipus de processos. Això també ens proporciona informació.

1.2. Professions. Sovint en el procés d'intervenció, sobretot en aquella part referent als elements teatrals, serà necessària la participació de diferents professionals com ara fusters, elèctrics, pintors, etc. El mapa de professions existents en la comunitat permet veure, d'una banda, les possibilitats en quant a col.laboradors, de les que disposen els

protagonistes de la intervenció, i, d'una altra, el recolzament i la participació real que en aquest sentit proporciona la comunitat.

1.3. Nombre de teatres. Nombre d'equipaments culturals. Tradició teatral. Aquests tres darrers indicadors ens permeten observar l'oferta cultural de la comunitat i sobretot, el pes de la tradició i la història de la comunitat en la posta en marxa de processos d'intervenció amb tècniques i elements teatrals.

La informació proporcionada per aquesta variable provindrà de les dades proporcionades per les institucions administratives de la comunitat on es troba immers el procés d'intervenció.

En el quadre N°. 5 es poden veure la primera variable i els indicadors que la componen.

V A R I A B L E	N ^o . 1
Comunitat on es produeix la intervenció teatral	
I N D I C A D O R S	
1.1. Piràmide d'edats, homes-dones. Població activa. Immigració.	
1.2. Professions.	
1.3. Nombre de teatres i d'equipaments culturals. Tradició teatral.	

QUADRE No. 5: Indicadors que conformen la variable N°. 1.

VARIABLE Nº. 2.

La segona variable, definida com "institució/entitat que promou i/o acull en les seves dependències el procés d'intervenció", pot convertir-se bé en variable fonamentalment de tipus contextual, si l'institució només acull el projecte en les seves dependències, bé en variable de procés, si l'entitat n'és promotora. En un i altre cas, ubicarem el procés d'intervenció dins l'animació sociocultural si aquell es fa sense ànim de lucre i els objectius són directament (es pretén que els protagonistes es formin) o indirectament educatius (es pretén muntar un obra de teatre). És important també indicar, en aquest punt, que aquesta informació s'obtindrà del qüestionari elaborat per a passar a la institució. Les dades aconseguides oferiran la visió que aquella, personalitzada en el seu director, té de la seva activitat. Tota aquesta informació es contrastarà després amb l'aconseguida en els altres qüestionaris (el de l'animador, i el dels destinataris). La triangulació, com a metodologia per a obtenir visions contrastades sobre una mateixa realitat des de perspectives diferenciades, ens permetrà, en aquest i en altres casos al llarg de tot el procés d'avaluació, obtenir una informació el més completa i acurada possible de cadascuna de les fases del procés analitzat.

Respecte aquesta variable trobarem segurament una varietat diferenciada de situacions. En qualsevol cas, una de les qüestions que sembla raonablement probable és que difícilment es produiran processos d'intervenció amb tècniques i elements teatrals que no correlacionin en major o menor mesura amb els objectius de la institució/entitat en què estan ubicats.

La informació proporcionada per aquesta variable s'obtindrà fonamentalment d'un qüestionari elaborat per a ésser aplicat a la institució/entitat que acull el procés d'intervenció i que ha d'ésser respost pel director/responsable de la mateixa.

Indicadors que componen aquesta variable foren:

2.1. Relació entre el procés d'intervenció i la institució/entitat. Hom vol saber si la segona acull o promou el primer i les raons que ho justifiquen. Aquestes raons han d'ésser coherents amb els objectius de l'animació sociocultural.

2.2. Objectius, característiques i activitats de la institució/entitat. La informació obtinguda en aquests indicadors es posarà en relació amb els objectius del procés d'intervenció. Es vol saber la correlació existent entre ells. D'altra banda, hom vol situar en el marc de la institució el procés d'intervenció, sobretot pel que fa a la importància que se li assigna

en termes de temps, espai, atenció i recursos. Aquesta informació es concretarà sobretot en l'indicador 2.5.

2.3. Ideologia de la institució/entitat. Es vol posar en relació amb la que dirigeix el procés d'intervenció. En aquest sentit serà fonamental la dada de si acull o promou el procés; en el primer cas pot haver-hi diferències en la ideologia; en el segon, serà més difícil.

2.4. Relacions de la institució/entitat amb altres institucions de la comunitat. Cap institució pot funcionar bé estant aïllada de la comunitat en la qual es troba immersa. Més encara si ens movem en l'àmbit de l'animació sociocultural, on un dels principals objectius és el de generar teixit sociocultural i per tant potenciar i promoure les interrelacions entre els individus, organismes i organitzacions que coexisteixen en una comunitat.

2.5. Nivell de participació de la institució/entitat en el projecte d'intervenció. Com s'assenyalava a l'indicador 2.2., hom vol saber la importància assignada al procés d'intervenció en termes de temps d'utilització, espai disponible, atenció dispensada i recursos assignats.

2.5. Expectatives de la institució/entitat respecte el projecte d'intervenció. Aquest indicador ens ha d'informar sobre la utilitat que per a la institució representa el procés d'intervenció. Tanmateix hom vol saber què espera la institució del fet de tenir el

procés d'intervenció entre les seves activitats o en les seves dependències.

La informació proporcionada per aquests indicadors es recull dels ítems 1 al 26 del qüestionari institucional, en els ítems 8, 9, 10 i 20 del qüestionari de l'animador i en l'ítem 13 del qüestionari del grup destinatari.

En el quadre N° 6 es recull d'una manera simplificada la segona variable i els indicadors que la componen.

V A R I A B L E	N ^o . 2
Institució/entitat que promou i/o acull en les seves dependències el projecte d'intervenció	
I N D I C A D O R S	
2.1. Relació entre el procés d'intervenció i la institució/entitat. 2.2. Objectius, característiques i activitats de la institució/entitat. 2.3. Ideologia de la institució entitat. 2.4. Relacions de la institució/entitat amb altres institucions de la comunitat. 2.5. Nivell de participació de la institució/entitat en el projecte d'intervenció. 2.6. Expectatives de la institució/entitat respecte el projecte d'intervenció.	

QUADRE No. 6: Indicadors que conformen la variable N°. 2.

VARIABLE N°. 3.

El tercera variable resta definida com a "protagonistes del procés d'intervenció" i constitueix una variable de procés. La informació que aquesta variable ha de proporcionar es refereix a les característiques, afectes, motivacions, interessos, expectatives dels protagonistes de la intervenció i de la funcionalitat que per ells representa el procés d'intervenció. S'ha d'assenyalar que aquesta variable pretén treure informació de dues fonts diferenciades: de l'animador/ director/ coordinador/ interventor i dels destinataris (parlem de destinataris per a diferenciar-los de l'animador, en tant que objecte de la intervenció, encara que s'entén que fóra més propi parlar de participants) de la intervenció. Respecte el primer, en aquesta variable només volem saber les característiques personals i la seva formació, atès que la informació sobre la seva manera d'intervenir s'obtindrà sobretot en la variable N°. 9. La concretització en ítems d'aquesta variable es farà doncs, fonamentalment en el qüestionari dels destinataris de la intervenció.

Indicadors que componen aquesta variable foren:

3.1. Característiques dels participants: de l'animador i dels destinataris. Edats, nombre d'homes i dones, professions, experiència teatral, funcionalitat educativa

del procés, aprenentatges realitzats, expectatives envers el futur a partir del procés d'intervenció, correspondència entre el que es desitjaria fer i el que es fa, valoració educativa del procés, valoració de la interacció, etc.

La informació proporcionada per aquesta variable es recull en:

- * Qüestionari del grup destinatari: ítems del 2 al 10, i el 35.
- * Qüestionari de l'animador: ítems 1 al 7 i 16, 27, 28 i 29.
- * Qüestionari de la institució: ítems 27 i 28.

En el quadre N°. 7 es recull aquesta variable i els indicadors que la conformen.

V A R I A B L E	N ^o . 3
Protagonistes del procés d'intervenció	
I N D I C A D O R S	
3.1. Característiques dels participants : de l'animador i dels destinataris de la intervenció.	

QUADRE No. 7: Indicadors que conformen la variable N°. 3.

VARIABLE Nº. 4.

La quarta variable es defineix com a "història del grup destinatari" i es conceptualitza com una variable de context. Ja s'ha assenyalat també que la informació d'aquesta variable s'obtindrà bàsicament a partir d'una conversa informal que l'avaluador tindrà amb el grup destinatari. Aquesta informació ha de contribuir sobretot a situar les respostes, que donin en els qüestionaris els diferents protagonistes

Indicadors d'aquesta variable foren:

- 4.1. Orígens i gestació del grup. Quan i com es va iniciar la seva activitat, qui la va promoure i amb quins objectius.
- 4.2. Història, evolució i problemàtiques concretes. Història sintetitzada de la evolució, avenços, punts d'inflexió i problemes concrets del grup fins l'actualitat.
- 4.3. Projectes teatrals realitzats fins al moment. Muntatges que s'han fet i, sobretot, si s'ha treballat en especial amb alguna tècnica concreta sigui formalitzada o no.
- 4.4. Estabilitat i homogeneïtat del grup, expectatives envers el futur. Situació actual del grup respecte als membres que el componen i futur de l'activitat del grup.

En el quadre No. 8 es recullen d'una manera simplificada els indicadors que componen aquesta variable.

V A R I A B L E	Nº. 4
Història del grup destinatari	
I N D I C A D O R S	
4.1. Orígens i gestació del grup. 4.2. Història, evolució i problemàtiques concretes. 4.3. Projectes teatrals realitzats fins al moment. 4.4. Estabilitat i homogeneïtat del grup, expectatives envers el futur.	

QUADRE No. 8: Indicadors que conformen la variable Nº. 4.

VARIABLE Nº. 5.

La variable Nº. 5 es defineix com a "Objectius i finalitats del projecte d'intervenció amb tècniques i elements teatrals" i es considera com una variable de procés. De l'àmplia varietat d'objectius i finalitats que el procés d'intervenció pot abastar hem de seleccionar i prioritzar tots aquells que permetin incloure'l dins l'animació sociocultural. En referenciar els indicadors d'aquesta variable haurem de parlar, doncs, de:

5.1. **Objectius educatius.** Tots aquells que en la seva formulació contemplem específicament aspectes de formació personal, grupal o comunitària en la línia de les finalitats pròpies de l'animació sociocultural. Entrarien en aquest apartat tots els objectius assenyalats com a criteris d'avaluació en el punt 3.2 d'aquest treball.

5.2. **Objectius indirectament educatius.** Tots aquells no formulats específicament com a tals, però que es desprenen del propi procés d'intervenció. Així, muntar un obra de teatre, no és un objectiu específicament educatiu, hom considera però, que les accions necessàries per dur-la a terme, eduquen els individus.

5.3. **Objectius no pròpiament educatius.** En aquest cas no s'afirma que no s'eduqui, atès que tot, com sabem pels processos d'educació informal, pot educar d'una o altre manera. Incloem sobretot en aquest apartat

aquells objectius encaminats fonamentalment envers l'ànim de lucre o la professionalització.

La informació que ens ofereixen aquests indicadors es recull d'una manera contrastada en els ítems N°. 9 del qüestionari de l'animador, en els números 12, 13 i 37 del del grup destinatari i en el N°. 27 del de la institució .

En el quadre N°. 9 es recullen els indicadors d'aquesta variable d'una manera simplificada.

V A R I A B L E	N ^o . 5
Objectius i finalitats del projecte teatral	
I N D I C A D O R S	
5.1. Objectius educatius.	
5.2. Objectius indirectament educatius.	
5.3. Objectius no educatius.	

QUADRE No. 9: Indicadors que conformen la variable N°. 5.

VARIABLE N°. 6.

La variable N°. 6 es defineix com a "gestació i planificació del projecte d'intervenció" i resta considerada com una variable de procés. En la mida que un projecte sigui gestat i planificat en la pròpia comunitat, hom dirà que aconsegueix una altra de les característiques que el converteixen en una intervenció socioeducativa pròpia de l'animació sociocultural. Fins i tot, ho serà més si és un projecte d'un col·lectiu abans que el d'un individu sol. Certament, també respecte aquesta variable es poden donar situacions molt diferenciades sense per això abandonar el camp de l'animació sociocultural. Tot i això, els principis enunciats abans resulten vàlids, i per aquest filtre s'haurà de passar qualsevol realització.

Indicadors que componen aquesta variable foren:

6.1. Planificació del projecte. Amb aquest indicador hom vol saber si el projecte s'ha planificat prèviament i qui ha estat l'encarregat de la planificació. L'animació sociocultural és una tecnologia social i, com a tal, la planificació dels processos d'intervenció sociocultural constitueix una eina indispensablement prèvia a la intervenció. En la mesura que hi hagi planificació l'inclourem dins els processos d'animació sociocultural.

6.2. Gestació i planificació del projecte externa o interna a la comunitat.

6.3. La gestació i planificació del projecte és personal, de petit grup o col.lectiva.

6.4. Nombre i grau de participació de la comunitat en la gestació i planificació del projecte. En els indicadors 6.2, 6.3 i 6.4, parlarem d'un procés més pròpiament d'animació sociocultural en la mesura que hi hagi més participació comunitària.

Aquests quatre indicadors es recullen en els ítems 15 i 16 i 18 del qüestionari del grup destinatari i en els ítems 11 i 12 del qüestionari de l'animador.

En el quadre N°. 10 es presenta d'una manera simplificada aquest variable i els indicadors que la componen.

V A R I A B L E	N ^o . 6
Gestació i planificació del projecte d'intervenció	
I N D I C A D O R S	
6.1. Tipus de planificació. 6.2. Gestació i planificació del projecte externa o interna a la comunitat. 6.3. La gestació i planificació del projecte és personal, de petit grup o col.lectiva. 6.4. Nombre i grau de participació de la comunitat en la gestació i planificació del projecte	

QUADRE No. 10: Indicadors que conformen la variable N°. 6.

VARIABLE Nº. 7.

La variable setena resta definida com a "Autoria de l'obra de teatre" i constitueix una variable del procés que vol recollir aquell cas, molt comú en les intervencions amb tècniques i elements teatrals, en què la concretització del procés es realitza, davant la comunitat, en forma del muntatge i representació d'un obra de teatre. En aquest sentit hem de prioritzar les possibilitats des del punt de vista de l'animació sociocultural. D'altra banda cadascuna d'aquestes possibilitats presenta una variabilitat pràcticament il·limitada; és el que recollim amb l'afegitó "característiques definitòries". Assenyalar, finalment, que aquesta és una variable que recollirem bàsicament en el qüestionari de l'animador.

Els indicadors des d'aquest punt de vista foren:

- 7.1. Creació col·lectiva de la comunitat que reflecteix els seus problemes. Característiques definitòries.
- 7.2. Creació col·lectiva de la comunitat que no reflecteix els seus problemes. Característiques definitòries.
- 7.3. Obra tradicional. Característiques definitòries.
- 7.4. Creació dels protagonistes de la intervenció. Característiques definitòries.

7.5. Obra d'autor a petició de la comunitat.

Característiques definitòries.

7.6. Obra d'autor. Característiques definitòries.

Aquests indicadors es recullen en els ítems N^{OS}. 17 i 18 del qüestionari de l'animador i en l'ítem 19 del qüestionari del grup destinatari.

Aquesta definició es fa en funció dels criteris segons els quals la comunitat ha d'ésser gestora dels propis productes.

En el quadre N^O. 11 es recull aquesta variable i el seus indicadors:

V A R I A B L E	N ^O . 7
Autoria del contingut del projecte teatral	
I N D I C A D O R S	
7.1.	Creació col·lectiva de la comunitat que reflecteix els seus problemes. Característiques definitòries.
7.2.	Creació col·lectiva de la comunitat que no reflecteix els seus problemes. Característiques definitòries.
7.3.	Obra tradicional. Característiques definitòries.
7.4.	Creació dels protagonistes de la intervenció. Característiques definitòries.
7.5.	Obra d'autor a petició de la comunitat. Característiques definitòries.
7.6.	Obra d'autor. Característiques definitòries.

QUADRE No. 11: Indicadors que conformen la variable N^O. 7.

VARIABLE Nº. 8.

La variable vuitena, conceptualitzada com "contingut de la intervenció amb tècniques i elements teatrals", resta definida com una variable de procés i vol recollir bàsicament dues realitats diferenciades. Aquestes dues realitats foren:

a) Aquell procés d'intervenció en què l'objectiu final és la representació d'una obra de teatre. L'èmfasi del procés d'intervenció es posa en el muntatge de l'obra de teatre. Dit d'una altra manera, l'èmfasi es posa en el producte de la intervenció. Hom contempla, en aquest cas, dues subrealitats també diferenciades en funció de la seqüenciació temporal del procés d'intervenció:

a.1) El procés d'intervenció segueix la seqüència:

1. Aplicació de tècniques i elements teatrals.
2. Aplicació de tècniques i elements teatrals adequats a l'obra de teatre.
3. Assaig de l'obra de teatre.
4. Muntatge i representació.

a.2) El procés d'intervenció segueix la seqüència:

1. Assaig de l'obra de teatre.

2. Muntatge i representació.

b) Aquell procés d'intervenció que no acaba necessàriament en el muntatge d'una obra de teatre. En aquest cas l'èmfasi es posa en el desenvolupament del propi procés d'intervenció. Allò important és el procés, encara que això no implica que no pugui haver-hi un producte (com podria ésser el muntatge d'un obra). Aquest serà però accidental, allò substantiu és el procés; l'èmfasi es posa en el procés.

Totes tres possibilitats són educatives i es poden donar en el camp de l'animació sociocultural. Les diferenciem però en raó del nostre objecte d'estudi: la intervenció amb tècniques i elements teatrals.

No hi ha dubte que tot procés del tipus assenyalat ha d'acomplir, entre altres, dues condicions essencials per a poder ésser conceptualitzat com animació sociocultural:

- * que participin els membres de la comunitat i que
- * el producte de la participació reverteixi en la comunitat.

Des d'aquesta perspectiva podria semblar, en una primera aproximació, que la tercera perspectiva no

acompleix la segona condició: la de revertir en la comunitat. Res més lluny de la realitat.

En la nostra conceptualització la primera condició conté la segona. És impossible participar en processos d'animació sociocultural i, per tant, en processos educatius, des de l'apatia. La participació implica aprenentatge, en el pitjor dels casos implica al menys impregnació. Dit d'una altra manera, participar implica ésser influenciat i ésser canviat en algún sentit. Des d'aquest punt de vista, tot procés de participació reverteix, a partir de la influència generada en els propis participants, en la seva comunitat. Això vol dir que, els processos d'intervenció amb tècniques i elements teatrals, com a tals processos, i sense que hagin de concretitzar-se en un producte com ara un obra de teatre, constitueixen una eina lícita i adequada per intervenir sobre les comunitats des de l'animació sociocultural.

A partir d'aquests pressupòsits cal enumerar les tècniques i elements teatrals que, des de les tres possibilitats assenyalades, faran variar el procés d'intervenció. Allò fonamental en aquesta variable serà saber:

- a) Les tècniques utilitzades.
- b) La freqüència d'utilització.

c) La manera en que són utilitzades. És a dir, moment de la sessió en que s'utilitzen, i si s'utilitzen soles o en combinació amb altres tècniques.

Aquests indicadors es recullen en els ítems 10, 14 i 30 del qüestionari de l'animador i en els ítems 25 i 26 del qüestionari del grup destinatari.

En el quadre N°. 12 es recull d'una manera simplificada aquesta variable i les possibilitats que presenta.

Possibilitats de la variable N ^o . 8
a) L'èmfasi es posa en el producte
a.1) Seqüència de la intervenció:
1.Aplicació de tècniques i elements teatrals. 2.Aplicació de tècniques i elements teatrals. adequats a l'obra de teatre. 3.Assaig de l'obra de teatre. 4.Muntatge i representació.
a.2) Seqüència de la intervenció:
1.Assaig de l'obra de teatre. 2.Muntatge i representació.
b) L'èmfasi es posa en el procés
* Intervenció amb tècniques i elements teatrals

QUADRE No. 12: Possibilitats que pot presentar la variable N°. 8.

Com ja s'ha indicat l'instrument a elaborar ha de recollir totes les possibilitats que es donen en la realitat respecte a la intervenció amb tècniques i elements

teatral, la qual cosa vol dir que les tres realitats assenyalades han d'estar contemplades. En el quadre N°. 13 es recull l'ampli ventall de tècniques teatrals que es poden utilitzar en una intervenció com la que analitzem. Les tècniques es presenten en ordre a una creixent complexitat, atenent a la incorporació de nous elements. En aquest sentit es podria dir que la primera és la més simple i la darrera la més complexa.

V A R I A B L E	N ^o . 8
Contingut de la intervenció amb tècniques teatrals	
I N D I C A D O R S	
8.1. Tècniques d'expressió, simulació i interactives	
1.1. Jocs desinhibitoris 2. Rítmica, jocs rítmics 3. Tècniques de relaxació 4. Tècniques d'estimulació sensorial i exploració física, personal i interpersonal 5. Tècniques d'expressió corporal, mim i pantomima 6. Improvisació corporal sense expressió verbal 7. Tècniques d'articulació, dicció i veu 8. Tècniques de simulació 8.1. Formalitzades 1.1. Dramatització 1.1. Sociodrama i tècniques sociodramàtiques 1.2. Psicodrama i tècniques psicodramàtiques 1.3. Altres 1.2. Teatre 2.1. Mètode Stanislavski/Actors studio 2.2. Mètode Grotowsky 2.3. Altres mètodes 8.2. No formalitzades 2.1. Improvisació corporal i verbal 9. Tècniques de maquillatge 10. Màscara i titelles 11. Altres tècniques	

QUADRE No. 13: Indicadors que conformen la variable N°. 8 en relació a les tècniques teatrals.

Hom presenta a continuació, en el quadre N°. 14, el conjunt d'elements teatrals que poden ser utilitzats per intervenir en els processos que analitzem. En aquest cas l'ordre és arbitrari, atès que la seqüència d'intervenció no resulta determinant pel procés com en el cas de les tècniques. De fet, la intervenció amb aquests elements es pot fer, i és probable que en la pràctica real es faci, d'una manera paral·lela a la de les tècniques.

VARIABLE	N ^o . 8
Contingut de la intervenció amb elements teatrals	
INDICADORS	
8.2. Elements teatrals	
2.1. Escenografia: disseny i elaboració 2. Figurins: disseny 3. Vestuari: confecció 4. Utillèria: control i emmagatzematge 5. Electricitat: muntatge de llums i manteniment 6. Luminotècnia: disseny de llums 7. Maquinària: muntatge, emmagatzematge i manteniment. 8. So: Disseny i muntatge 9. Música: Composició i interpretació 10. Producció: Pressupostos. Relacions pecuniàries 11. Regiduria: planificació i control d'escenari 12. Direcció 13. Ajudanties	

QUADRE No. 14: Indicadors que conformen la variable N°. 8 en relació als elements teatrals.

VARIABLE Nº. 9.

Potser és la variable novena, aquella on més ens haurem d'aturar, atès que és la variable més pròpiament educativa, o, d'un altre manera, aquella on la interacció que es produeixi entre els protagonistes de la intervenció determinarà en major mesura les possibilitats educatives del procés.

La variable novena es defineix com a "procés d'intervenció", es constitueix en una variable de procés i vol mesurar tant els mecanismes d'intervenció concrets com el clima relacional i el grau i qualitat de la participació dels individus que interaccionen. Aquesta variable es mesurarà fonamentalment en els qüestionaris aplicats a l'animador i als destinataris de la intervenció.

Per a poder dur a terme les avaluacions assenyalades cal en primer lloc definir el que en la nostra perspectiva constituïria la millor manera de:

- a) Aplicar una tècnica o una seqüència de tècniques.
- b) Generar un adient clima relacional.
- c) Aconseguir la màxima participació dels destinataris tant en termes de quantitat com de qualitat.

Amb la presentació d'aquests pressupòsits assenyalariem el sostre o, si més no, el punt de

referència, a partir de qual interpretar i valorar les diferents intervencions.

Certament totes tres activitats estan fortament imbrincades i la seva desvinculació resulta necessàriament artificial. No obstant, les presentarem separades a fi i efecte de poder perfilar al màxim el procés avaluador.

L'aplicació d'una determinada tècnica o seqüència de tècniques s'ha d'interpretar en dos àmbits:

1. En relació amb el procés global intervenció, és a dir, en relació al punt temporal en què es troba el procés d'intervenció. Un exemple: en la descripció ideal, en el sentit d'ordenada, de tècniques, que fèiem en l'anàlisi de la variable anterior, l'ordre assenyalat determinaria el moment adequat d'aplicació de cadascuna de les tècniques. Certament en la realitat no es dóna aquest tipus de situació. Cal doncs descobrir els criteris que mouen a l'animador aplicar, en un moment de la intervenció, una tècnica o una altra. En la mesura que l'esmentada aplicació s'ajusti a un pla racional i lògicament pensat, valorarem positivament o negativament la seva aplicació.

2. En relació a la correcta seqüència d'accions a realitzar en l'aplicació de la tècnica. En la nostra concepció aquesta seqüència fóra:

- a) Presentació de la tècnica. Aquesta presentació inclou la definició i contingut de la tècnica, la seva contextualització i la seva funcionalitat. A continuació, l'animador inicia una petita interacció amb els destinataris a fi de recabar, d'una banda, les seves opinions envers el contingut, l'aplicabilitat i el seu coneixement previ sobre la tècnica, i d'una altra, fer-los participar i crear d'aquesta manera expectatives envers l'aplicació i un adequat clima relacional.
- b) Aplicació de la tècnica. Ha de procurar que tot el grup hi participi. Això s'aconsegueix amb l'assignació a tots els participants de rols actius. Quan la tècnica demanda la participació real de només una part del grup, l'animador ha de convertir la resta de membres en observadors, assignant si cal, als més recalcitrants, observacions personalitzades i, fins i tot, amb llapis i paper.
- c) Anàlisi de la tècnica i posta en comú dels resultats. En aquesta tercera fase l'animador ha de posar en pràctica l'esquema de la tècnica anomenada "discusió dirigida" i ha de procurar com a objectius bàsics que tothom s'expressi i que cap persona no parli o parli en excés.

Intentar definir com es pot crear un adient clima relacional, resulta molt problemàtic, atès que hi juguen factors difícilment predibles i previsibles, com ara

la personalitat de cadascun dels protagonistes. Sembla clar però, que l'actitud de l'animador envers els destinataris resulta determinant. Una actitud flexible, il·lusionada amb allò que fa, oberta, de disponibilitat i d'atenció personalitzada a cadascun dels membres, facilita, sens dubte, la creació d'aquest clima. Si afegim tot allò assenyalat respecte l'aplicació de les tècniques, podem preveure amb una raonable seguretat d'encert, la creació d'un adient clima relacional. S'ha d'assenyalar també, en aquest punt, el tret diferencial que singularitza la intervenció amb tècniques teatrals respecte altres tipus de tècniques. Aquest tipus d'intervenció posa en joc, en les seves accions, tot el complex sistema d'elements que integren l'ésser humà. Quan l'individu s'expressa, en el marc d'aplicació d'aquestes tècniques, és un ésser diferent, respecte al grau i nivell de sensibilitat i sensibilització envers el que l'envolta, del mateix individu quan s'expressa al carrer o en qualsevol altre àmbit de la vida quotidiana. Si l'animador oblida aquest fet, el clima relacional i les pròpies personalitats dels destinataris es poden ressentir, tot fent trontollar el procés d'intervenció. Quan s'intervé amb aquest tipus de tècniques, s'observa una tendència generalitzada entre els propis destinataris, a resistir-se a l'anàlisi. De fet sembla com si sabessin implícitament o tàcitament que el que està en joc són les seves emocions i la seva sensibilitat. Davant aquest fet, el tacte personal i el "savoir faire" de l'animador resulten fonamentals. Ni l'animador ni els destinataris poden defugir d'allò

autènticament educatiu en aquest tipus d'intervenció. El primer ha de saber portar l'anàlisi i els segons s'han d'educar en el coneixement, anàlisi, manifestació i valoració de les pròpies emocions i sentiments.

Ens queda en tercer lloc parlar de la manera d'aconseguir un màxim de participació tant en quantitat com en qualitat. En aquest sentit crec que amb allò manifestat en les dues anàlisis anteriors és pot aconseguir. Allò fonamental fóra l'assignació en tot moment a tots els participants de rols actius en la intervenció. Certament en aquest tipus d'intervenció es donen casos de trobar-se entre els destinataris persones amb bloqueigs de tipus psicològic que dificulten considerablement el procés d'intervenció. En aquests casos el més convenient sembla ésser, bé intentar trencar-los, mitjançant el propi grup, si es veu una raonable possibilitat d'èxit, bé salvar el grup tot eliminant aquesta persona de la intervenció i posant-la o recomanant-li posar-se en mans d'especialistes.

La informació proporcionada per aquests indicadors es recull els ítems 10, 13, 14, 15, 19, 20, 21, 23, 24, 25 i 26 del qüestionari de l'animador i en els ítems 11, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 27 i 28 del qüestionari del grup destinatari.

En el quadre N°. 15 es presenten els indicadors fonamentals d'aquesta variable i els factors de que en depenen.

V A R I A B L E	Nº. 9
Procés d'intervenció	
I N D I C A D O R S	
9.1 Els mecanismes d'intervenció: l'aplicació de les tècniques.	
1.1. Adequació tècnica- tempus concret del procés 1.2. Correcta aplicació de la tècnica 2.1. Presentació de la tècnica 2. Aplicació de la tècnica 3. Anàlisi de la tècnica i posta en comú dels resultats	
9.2. Creació d'un adient clima relacional	
2.1. Actitud per part de l'animador: 1.1. Flexible 1.2. Il.lusionada amb el que fa 1.3. Oberta 1.4. De disponibilitat 1.5. D'atenció personalitzada	
9.3. Participació dels destinataris tant en qualitat com en quantitat	
3.1. Assignació de rols actius	

QUADRE No. 15 : Indicadors que conformen la variable Nº. 9.

VARIABLE N°. 10.

La variable desena es conceptualitza com a "material utilitzat en el procés d'intervenció" i resta definida com una variable de procés. El criteri general d'avaluació, fóra en aquest cas, que quan més autònoms siguin els protagonistes de la intervenció o la comunitat en què es troba immers, més podrem dir que treballem en les coordenades de l'animació sociocultural. En aquesta línia, allò desitjable fóra que la pròpia comunitat subministrés als protagonistes tot el material que calgués per a la intervenció o que aquest fos elaborat pel propi grup. Aquesta variable es mesura en el qüestionari de la institució/entitat, en el de l'animador i en el dels destinataris; respectivament en els ítems 28, 31, i 29 i 30.

En el quadre N°. 16 es recullen els indicadors que componen la variable.

V A R I A B L E N ^o . 10	
Material utilitzat en el procés d'intervenció	
I N D I C A D O R S	
10.1. Material utilitzat 2. Institució, persona o grup que proporciona el material utilitzat 3. Material elaborat pel propi grup	

QUADRE No. 16: Indicadors que conformen la variable N°. 10.

VARIABLE Nº. 11.

La variable onzena es conceptualitza com a "finançament del projecte" i resta definida com una variable de procés que vol recollir fonamentalment el cost del procés d'intervenció i la font de finançament que permet dur-lo a terme. També respecte aquesta variable el criteri general d'avaluació es l'autonomia, i en el seu defecte, en el cas que la comunitat no disposés d'efectius, la capacitat de gestió per a aconseguir-los.

Indicadors d'aquesta variable foren:

11.1. **Fonts de finançament.** En aquest indicador la situació òptima fóra aquella en què tota la comunitat contribueix al projecte teatral, sigui amb calers, sigui amb treball sense remuneració. A partir d'aquí la variable ha de contemplar les diferents formes de finançament possibles en una graduació que vagi des de la màxima fins la nul·la autonomia respecte al finançament.

11.2. **Planificació del finançament.** L'animació sociocultural resta conceptualitzada com una tecnologia social. Això implica que el finançament, com un element més del procés, ha d'estar previst i planificat.

11.3. **Concretització del finançament.** Ens interessa saber també de quina manera i sota quins criteris

s'assignen les diferents partides pressupostàries, com una informació més que afegir a la valoració global del procés.

La informació respecte aquesta variable s'aconseguirà fonamentalment a partir de les converses informals sostingudes amb els protagonistes del procés d'intervenció i també a partir de l'ítem 28 del qüestionari institucional, els ítems 20 i 32 del qüestionari de l'animador i dels ítems 31 i 32 del qüestionari del grup destinatari.

En el quadre N°. 17 es presenta d'una manera simplificada aquesta variable i els seus indicadors.

V A R I A B L E	N ^o . 11
Finançament del projecte d'intervenció	
I N D I C A D O R S	
11.1. Fonts de finançament. 2. Planificació del finançament. 3. Concretització del finançament.	

QUADRE No. 17: Indicadors que conformen la variable N°. 11.

VARIABLE N°. 12

Hom defineix la variable N°. 12 com a "temporalització del projecte" i resta conceptualitzada com una variable de procés que pretén obtenir informació sobre el desenvolupament del procés d'intervenció en relació a la variable temps. Allò que interessa és conèixer primer la temporalització prevista i a continuació, saber si s'ha donat o s'està donant una adequació entre el temps d'intervenció previst en funció dels objectius i el temps real de la intervenció. Obtindrem aquesta informació a partir de les converses informals sostingudes amb els protagonistes de la intervenció i dels ítems 33 i 34 del qüestionari de l'animador.

En el quadre N°. 18 es recull aquesta variable i els seus indicadors.

V A R I A B L E	N ^o . 12
Temporalització del procés d'intervenció	
I N D I C A D O R S	
12.1. Planificació temporal. 2. Adequació temporalització-objectius. 3. Adequació teporalització prevista-temporalització real.	

QUADRE No. 18: Indicadors que conformen la variable N°. 12.

VARIABLE Nº. 13

Aquesta variable es conceptualitza com a "difusió del procés d'intervenció o dels seus resultats" i resta definida com una variable de procés. Vol recollir informació valorada al voltant de les característiques de la difusió del projecte o dels seus resultats, en el cas que aquesta es vulgui fer, i de les raons i objectius que mouen als protagonistes de la intervenció o a la institució que els acull a realitzar-la. El criteri genèric d'avaluació ha d'ésser el d'aconseguir la màxima difusió possible sempre que aquesta no es faci amb ànim de lucre. Obtindrem aquesta informació a partir dels qüestionaris de la institució, l'animador i els destinataris. Del primer, els ítems de 28 al 32. Del segon, el 20 i del 44 al 50. Del tercer, els ítems 33 i 34.

Indicadors fonamentals d'aquesta variable foren:

14.1. **Voluntat específica de difusió.** Es vol saber si existeix o no i en quins casos (institució/ protagonistes) una voluntat específica de difondre el procés d'intervenció o els seus resultats.

14.2. **Ambit específic de la difusió.** Quin àmbit de difusió es vol aconseguir.

14.3. Objectius de la difusió. Perquè es vol fer la difusió en cadascú dels casos i quines raons s'addueixen.

14.4. Mitjans de comunicació específics utilitzats en la difusió.

La variable N°. 13 i els indicadors que la componen es recullen en el quadre N°. 19.

V A R I A B L E	N ^o . 13
Difusió del procés d'intervenció o dels seus resultats	
I N D I C A D O R S	
14.1. Voluntat específica de difusió. 2. Ambit específic de la difusió. 3. Objectius de la difusió. 4. Mitjans de comunicació específics utilitzats en la difusió.	

QUADRE No. 19: Indicadors que conformen la variable N°. 13.

VARIABLE Nº. 14.

Aquesta variable es defineix com a "avaluació del procés d'intervenció per part dels protagonistes", es conceptualitza com una variable de procés i vol recollir informació valorada sobre qui, com, amb què, i de quina manera es realitza l'avaluació sobre el procés d'intervenció. El criteri genèric fóra que el procés d'avaluació es realitzi, i això de la manera més completa i científica possible. La informació proporcionada per aquesta variable provindrà fonamentalment dels qüestionaris elaborats pels protagonistes de la intervenció.

Indicadors d'aquesta variable foren:

- 13.1. **Procés d'avaluació.** Ens ha d'informar sobre si aquest procés es realitza o no.
- 13.2. **Avaluador.** Volem saber quina o quines persones avaluen.
- 13.3. **Tipus d'avaluació.** Ens proporciona informació sobre el contingut de l'avaluació.
- 13.4. **Instruments d'avaluació i la seva gènesi.** Qui és que ha elaborat els instruments d'avaluació si és que aquests hi són.
- 13.5. **Utilització dels resultats de l'avaluació.** Hom vol saber per a què s'utilitzen els resultats obtinguts en el procés d'avaluació.

La informació respecte els indicadors d'aquesta variable es recullen en els ítems 35 al 43 del qüestionari de l'animador, en els 33, 34 i 35 del qüestionari de la institució i en els 35, 36 i 38 de qüestionari del grup destinatari.

En el quadre N°. 20 es presenten d'una manera simplificada aquesta variable i els seus indicadors.

V A R I A B L E	N ^o . 14
Avaluació del procés d'intervenció per part dels protagonistes	
I N D I C A D O R S	
13.1. Procés d'avaluació. 2. Avaluador. 3. Tipus d'avaluació. 4. Instruments d'avaluació i la seva gènesi. 5. Utilització dels resultats de l'avaluació.	

QUADRE No. 20: Indicadors que conformen la variable N°. 14.

2.1. Variables per a l'avaluació i ítems corresponents a cadascú dels qüestionaris

En el quadre N°. 24 es presenta una relació detallada dels ítems que, en els respectius qüestionaris, el de la institució, el de l'animador i el del grup destinatari, corresponen a cadascuna de les variables assenyalades per a l'avaluació dels processos socioculturals i educatius d'intervenció amb tècniques i elements teatrals. Recull també el quadre mètodes alternatius o paral·lels per a la recollida d'informació.

VARIABLE Nº.	Q Ü E S T I O N A R I S			ALTRES METODES
	Institució	Animador	Grup Destinat	
	Números d'ítem			
1				Institu- cions Adminis- tratives
2	De 1'1 al 26	8, 9 10, 20	13	
3	27 i 28	1 al 7 16, 27, 28 29	Del 2 al 10 35	
4				Conversa informal
5	27	9	12, 13, 37	
6		11-12	18	
7		17-18	19	
8		10-14-30	25-26	
9		10-13-14 15-19-20 21-23-24 26	11-14-15-16-17 20-21-22-23-24	
10	28	31	29-30	
11	28	20 32	31-32	Conversa informal
12		33-34		Conversa informal
13	Del 28 al 32	Del 44 al 50 i 20	33-34	
14	33-34-35	Del 35 al 43	35-36-38	

QUADRE No. 21: Nombre dels ítems que en cadascun dels qüestionaris correspon a cadascuna de les variables definides.

C. FASES, ACCIONS, FONTS D'INFORMACIO I INSTRUMENTS
D'AVALUACIO A ELABORAR

Un cop realitzades les anàlisis i categoritzacions precedents, hom pot pensar ja en el disseny de les fases i instruments amb què ha de comptar el procés d'avaluació. Així, i en l'intent d'abastar amb profunditat, rigor i flexibilitat metodològica tota la realitat estudiada, definim el procés d'avaluació en tres fases diferenciades que pretenen aconseguir tres tipus també diferenciats d'informació:

1ª Fase. L'objectiu és aconseguir dades del context comunitari i institucional en què es troba immersa la intervenció i de la història del grup destinatari.

Fonts i tipus d'informació:

a) Ajuntament/Entitats administratives de la comunitat. Dades fonamentalment quantitatives relatives a la conformació poblacional de la comunitat i al nombre, qualitat i tipologia d'equipaments culturals en general i teatrals en particular. La informació a obtenir seria l'assenyalada en el punt 1 de l'apartat de variables.

b) Institució que promou i/o en la que es troba ubicat el procés d'intervenció. Dades de tipus

qualitatiu i quantitatiu. La informació a aconseguir seria la que figura en el punt 2 de l'apartat de variables.

c) Els protagonistes de la intervenció. Dades bàsicament qualitatives relatives al naixement, desenvolupament, actualitat, expectatives del grup destinatari de la intervenció, relacions amb la comunitat i significació per aquella de la intervenció. La informació a recollir seria la especificada en el punt 4 de l'apartat de variables.

Accions i instruments:

* Sollicitud per part de l'avaluador de la informació indicada a entitats municipals, administratives i comunitàries. Organització, anàlisi i interpretació de la informació obtinguda i, en els casos que sigui possible, confrontació amb la informació corresponent al grup destinatari obtinguda en la segona fase.

* Elaboració i aplicació d'un qüestionari d'avaluació institucional a la entitat que promou i/o en la qual es troba ubicat el procés d'intervenció.

* Entrevista informal (amb llibre i paper per part de l'avaluador) als membres del grup destinatari de la intervenció.

2^a. Fase. L'objectiu és aconseguir informació sobre el propi procés d'intervenció.

Font i tipus d'informació:

a) Els protagonistes de la intervenció. Dades de tipus quantitatiu i qualitatiu. La informació a recollir seria l'especificada en els punts 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 i 14 de l'apartat de variables.

Accions i instruments:

* Elaboració i aplicació de dos instruments d'avaluació conformats com a qüestionaris d'ítems amb opcions múltiples per als protagonistes de la intervenció. Aquests qüestionaris foren:

* qüestionari per a l'animador.

* qüestionari per als destinataris.

3^a. Fase. L'objectiu és aconseguir dades, sobre el projecte teatral global i, en concret sobre el procés d'intervenció, no obtingudes a les fases anteriors.

Font i tipus d'informació:

a) Els protagonistes de la intervenció. Dades qualitatives provinents de l'observació directa i de l'observació indirecta, que més endavant definim com a "observació amb registre diferit".

Accions i instruments:

- * Elaboració d'una guia-plantilla per al seguiment de l'observació.
- * Definició dels objectius de l'observació.
- * Elaboració de les instruccions d'aplicació de les tècniques d'observació per als avaluadors.
- * Aplicació de l'observació.

En els quadres N^{OS}. 22, 23 i 24 es poden visualitzar les tres fases del procés d'avaluació d'una manera simplificada.

P R I M E R A F A S E	OBJECTIU	Aconseguir dades del context comunitari i institucional, del procés d'intervenció i sobre la història del grup destinatari	
	FONTS D'INFORMACIO		TIPUS D'INFORMACIO
	1. Entitats administratives de la comunitat.	Quantitativa.	
	2. Entitat que promou i/o acull la intervenció.	Quantitativa i Qualitativa	
	3. Grup destinatari.	Qualitativa.	
A F A S E	ACCIONS		
	1. Sollicitud d'informació a les entitats 2. Organització, anàlisi i interpretació de la informació. 3. Contrastació amb la informació del grup destinatari obtinguda en la segona fase 4. Entrevista informal amb el grup destinatari i amb llibre i paper.		
	INSTRUMENTS D'AVAUACIO		
	Qüestionari d'avaluació institucional		

QUADRE No. 22: Primera fase del procés d'avaluació: objectius, fonts d'informació, tipus d'informació, accions i instruments d'avaluació.

S E G O N A	OBJECTIU	Aconseguir informació sobre el propi procés d'intervenció.	
	FONTS D'INFORMACIO		TIPUS D'INFORMACIO
	Els protagonistes del procés d'intervenció.		Quantitativa i Qualitativa
F A S E	INSTRUMENTS D'AVALUACIO		
	Qüestionari d'avaluació per a l'animador Qüestionari d'avaluació per als destinataris		

QUADRE No. 23: Segona fase del procés d'avaluació: Objectius, fonts d'informació, tipus d'informació i instruments d'avaluació.

T E R C E R A F A S E	OBJECTIU	Aconseguir dades sobre projecte teatral global i, en concret, sobre el procés d'intervenció, no obtingudes en les fases anteriors.	
	FONTS D'INFORMACIO		TIPUS D'INFORMACIO
	Els protagonistes de la intervenció.		Qualitativa
	ACCIONS 1. Definició dels objectius de l'observació. 2. Elaboració de les instruccions d'aplicació de les observacions per als avaluadors.		
	INSTRUMENTS D'AVALUACIO Guia-plantilla per al seguiment de l'observació no participant.		

QUADRE No. 24: Tercera fase del procés d'avaluació: objectius, fonts d'informació, tipus d'informació, accions i instruments d'avaluació.

**VII. INSTRUMENTS PER A L'AVUACIO: ELS QÜESTIONARIS I
L'OBSERVACIO**

- A. QÜESTIONARI D'AVUACIO INSTITUCIONAL.
- B. QÜESTIONARI D'AVUACIO DE L'ANIMADOR.
- C. QÜESTIONARI D'AVUACIO DEL GRUP DESTINATARI.
- D. L'OBSERVACIO.
- E. VALIDACIO DELS INSTRUMENTS D'AVUACIO.

A. QÜESTIONARI D'AVALUACIO INSTITUCIONAL

En aquest punt es presenten:

1. Objectius, estructura i ítems que conformen el qüestionari.
2. Instruccions d'aplicació.
3. Qüestionari institucional.

1. OBJECTIUS, ESTRUCTURA I ITEMS QUE CONFORMEN EL QÜESTIONARI

El qüestionari d'avaluació institucional es proposa com a objectius bàsics:

1. Conèixer les finalitats i les característiques definitories de la institució/entitat.
2. Conèixer l'estructura organitzativa de l'institució/entitat.
3. Conèixer les seves relacions amb la comunitat en què es troba immersa.
4. Conèixer les seves relacions amb el procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals.

D'aquests tres objectius surt l'estructuració interna del qüestionari que, en funció d'aquells, constarà de tres parts diferenciades:

1. Dades relatives a la pròpia institució.
2. Dades relatives a les seves relacions amb la comunitat en què es troba immersa.
3. Dades relatives a la seva relació amb el procés d'intervenció.

El qüestionari està compost per tota una sèrie d'ítems que responen a les següents característiques:

- * ítems d'opció múltiple.
- * ítems oberts.
- * ítems semitancats.

L'aplicació del qüestionari es realitzarà sobre la persona responsable de la institució analitzada.

Totes les dades obtingudes en aquest qüestionari, tamisades pel que foren criteris bàsics de tota institució, des de la perspectiva de l'animació sociocultural, permeten dur a terme el procés d'avaluació. Definim aquests criteris d'avaluació institucional com:

1. La institució/entitat ha d'ésser participativa. Ha de promoure, estimular i contemplar la participació activa de tots els seus membres, com a mitjà bàsic de formació personal i comunitària.
2. La institució/entitat ha d'ésser autogestionada pels seus propis membres.
3. Els objectius econòmics de l'institució/entitat han de revertir sempre sobre la pròpia institució/entitat i/o sobre la comunitat en què es troba ubicada.
4. La institució/entitat ha de pretendre com a objectiu bàsic la dinamització sociocultural tant dels seus membres com de la comunitat en què es troba immersa.

2. INSTRUCCIONS D'APLICACIO

L'aplicació d'aquest qüestionari s'ha de realitzar tot seguint l'estructura del que seria una conversa informal. Això vol dir que és convenient que sigui l'avaluador qui planteja i escriu en el qüestionari les respostes del responsable de la institució. Hom recomana a l'avaluador disposar de llapis i paper, apart del qüestionari, per anar anotant tot allò que d'interessant vagi sortint al llarg de la conversa. Els ítems del qüestionari marquen la pauta de la conversa, es recomana però, deixar ocasionalment que aquesta derivi envers altres tipus d'informacions, sempre que aquestes resultin enriquidores, segons el judici de l'avaluador, respecte els objectius del qüestionari.

És convenient també, prèviament a l'aplicació del qüestionari contrastar les denominacions utilitzades en aquell amb les pròpies del responsable de la institució, de manera que hom s'asseguri que les respostes corresponen realment a la formulació de cadascun dels ítems.

Serà responsabilitat de l'avaluador generar un clima adient en l'aplicació del qüestionari, de manera que pugui aconseguir el màxim d'informació possible. L'avaluador ha de sol·licitar a més, del responsable de la institució, tot tipus de material imprès sobre la mateixa. Això permetrà contextualitzar les respostes que aquell hagi donat.

3. QÜESTIONARI INSTITUCIONAL

Nom de la institució :

Adreça :

Localitat :

Telèfon :

Responsable de la institució :

Càrrec :

Temps que porta en el càrrec :

Edat :

Sexe :

Data :

Respongui les següents qüestions posant una X allà on correspongui en cada cas o bé, en les preguntes indicades, assignant valoracions numèriques.

1. Tipus d'institució:

Privada	
Pública	
Confessional	
No confessional	

2. La institució es:

Ajuntament	
Patronat	
Associació	
C. Cívic	
Parròquia	
Club	
Empresa	
Casal	

Sindicat	
Cooperativa	
Societat	
C. Docent	
Esplai	
Ateneu	

3. Nombre d'anys d'existència de la institució:

Menys d'1 any	
Entre 1 i 5 anys	
Entre 6 i 10 anys	
Entre 11 i 25 anys	
Entre 25 i 100	
Més de 100	

4. La direcció de la institució/entitat és:

Unipersonal	
Col·legiada	
Assembleària	
Altres	
.	

5. Mètode d'elecció de la direcció i temps de duració en l'exercici.

La direcció s'elegeix
.
L'elecció la fa
.
.
Té una duració de.

6. La presa de decisions en la institució/entitat:

Correspon a l'equip de direcció	
Es assembleària	
Està descentralitzada	
Es consulta a especialistes	
Altres.	
.	

7 Nombre de socis:

Menys de 20	
Entre 20 i 50	
Entre 51 i 100	
Entre 101 i 500	
Entre 501 i 1000	
Més de 1000	

8. Els socis paguen quotes:

Si	
No	

9. La quantia anual de les quotes és:

Menys de 1000 ptes.	
Entre 1001 i 5000	
Entre 5001 i 10000	
Entre 10001 i 30000	
Més de 30000 ptes.	

10. L'institució/entitat es defineix com:

Amb ànim de lucre	
Sense ànim de lucre	

11. La institució/entitat disposa :

D'un patrimoni propi	
No disposa de patrimoni	
D'un patrimoni en usdefruit	
El patrimoni que usufructua pertany a (especificar)	
.	

12. Respecte al finançament actual, la institució/entitat:

S'autofinança totalment	
S'autofinança en més del 50 %	
S'autofinança en menys del 50 %	
Rep subvencions públiques	
Rep subvencions privades	
Altres (especificar)	

13. Defineixi en tres línies la ideologia de la institució/entitat:

Ideològicament la institució es defineix com :
.
.
.

14. La institució pretén com a finalitats (assignar de 0 a 5 punts en funció de la seva importància):

Educatives	
Religioses	
Recreatives	
Culturals	
Professionals	
Assistencials	

Esportives	
Polítiques	
Artístiques	
Socials	
Lúdiques	

15. Les activitats que desenvolupa la institució, dins la seva programació, són (assignar de 0 a 5 punts en funció de la importància que tenen dins la institució/entitat):

Educatives	
Religioses	
Recreatives	
Culturals	
Professionals	
Assistencials	
Teatral	

Esportives	
Polítiques	
Artístiques	
Socials	
Lúdiques	

16. La planificació de les activitats correspon majoritàriament a:

La direcció	
Especialistes	
Els socis	
Els destinataris	

Observacions	
	

17. L'assistència a les activitats de la institució/entitat és realitza majoritàriament:

De franc	
Pagant	
Amb contribucions voluntàries	

18 Els calers obtinguts de les activitats es dediquen majoritàriament a:

Oferir millors serveis als socis	
Oferir millors serveis a la comunitat	
L'increment del patrimoni de la institució	
A despeses de manteniment	
Altres	
	

19. Els clients a qui adreça les seves activitats són, en funció del volum d'activitats organitzades (ordenar de 1 a 4 de menor a major importància) :

Infants	
Joves	
Adults	
Tercera edat	

20. Les seves activitats es dirigeixen :

Només als seus socis	
Només al conjunt de la comunitat	
Estan obertes a tothom	

21. Les relacions amb la resta de institucions/entitats de la comunitat són:

De col.laboració	
De co-participació	
No hi han relacions	
De rebuig	

22. La institució/entitat du a terme projectes amb altres institucions de la comunitat?:

Si	
No	

Puntualment	
Periòdicament	

23. Institució i característiques de l'últim projecte compartit:

Institució	
Projecte	
	
	

24. La institució/entitat respecte el projecte d'intervenció teatral:

L'acull en les seves instal.lacions	
El promou	

25. Raons que justifiquen :

L'acolliment	1.-
	2.-
	3.-
La promoció	1.-
	2.-
	3.-

26. En el cas que la institució/entitat promogui el procés d'intervenció, quins són els objectius que es pretenen amb aquesta promoció? i quines són les expectatives envers el futur?:

Objectius	1.-
	2.-
	3.-
Expectatives	1.-
	2.-
	3.-

27. Objectius que pretén el procés d'intervenció des de diferents perspectives (Puntuar de 0 a 5 en funció de l'ordre d'importància. 0 mínima importància, 5 màxima):

OBJECTIUS	Segons la institució	Segons l'animador	Segons el grup destinatari
Religiosos			
Recreatius			
Educatius			
Culturals			
Lúdics			
Socials			
Professionals			
Assistencials			
Econòmics			
Promocionals			
Tradicionals			
Polítics			

28. El suport que presta al procés d'intervenció consisteix en proporcionar :

El local	
El material	
L'animador	
El suport tècnic	
La infraestructura	
Els mitjans de difusió	
El finançament	
Tot allò anterior	
Especificacions	
.	
.	
.	

29. A canvi demana al grup que porta a terme el procés d'intervenció:

1.-.	
2.-.	
3.-.	
4.-.	
5.-.	

30. Creu convenient difondre el procés d'intervenció o els seus resultats?:

Si	
No	

31. Perquè?:

Perque
.
.
.

32. L'encarregat de dur a terme el procés de difusió és:

L'Administració pública	
La institució	
El grup destinatari	
La comunitat	
Entitats privades	
Altres	

33. Avalua el procés d'intervenció teatral que acull/promou?:

Si	
No	

34. De quina manera?:

.
.
.

35. Material d'informació sobre la institució i les seves activitats que adjunta a l'avaluador:

[illegible]

36. Observacions:

[illegible]

B. QUESTIONARI D'AVUACIO DE L'ANIMADOR

En aquest punt es presenten:

1. Objectius, estructura i ítems que conformen el qüestionari.
2. Instruccions d'aplicació.
3. Qüestionari de l'animador.

1. OBJECTIUS, ESTRUCTURA I ITEMS QUE CONFORMEN EL QUESTIONARI

El qüestionari d'avaluació de l'animador pretén obtenir informació dels següents àmbits:

1. Relacions de l'animador amb la institució que acull/promou el procés d'intervenció i visió que en té d'ella.
2. Formació i experiència de l'animador en intervencions teatrals.
3. Informació relativa al desenvolupament del procés d'intervenció i a les tècniques i elements teatrals aplicats.

L'estructura interna del qüestionari s'organitza en funció d'aquests tres àmbits d'informació. Aquest està compost per tota una sèrie d'ítems que responen a les següents característiques:

- * ítems d'opció múltiple.
- * ítems oberts.
- * ítems semitancats.

Totes les dades obtingudes en aquest qüestionari, tamisades pel que foren criteris bàsics de la intervenció de l'animador des de la perspectiva de l'animació sociocultural, permeten dur a terme el procés

d'avaluació. Hem definit aquests criteris prèviament, els hi tornem però a recollir ara :

1. Adequació de les tècniques i elements teatrals aplicats als objectius que es pretenen aconseguir.

2. Relació comunicativa horitzontal amb els destinataris del procés d'intervenció. Clima afectiu de la intervenció.

3. Correcta aplicació de cadascuna de les tècniques (com s'explicita en la descripció de l'indicador Nº. 9 del present treball).

4. Participació activa dels membres del grup en les decisions al voltant del procés d'intervenció i del seu contingut específic.

2. INSTRUCCIONS D'APLICACIO

L'aplicació d'aquest qüestionari s'ha de realitzar seguint l'estructura del que seria una conversa informal. Això vol dir que és convenient que sigui l'avaluador qui planteja i escriu en el qüestionari les respostes de l'animador. Hom recomana a l'avaluador de disposar de llapis i paper, apart del qüestionari, per anar anotant tot allò que d'interessant vagi sortint al llarg de la conversa. Els ítems del qüestionari marquen la pauta de la conversa, es recomana però, deixar ocasionalment que aquesta derivi envers altres tipus d'informacions, sempre que aquestes resultin enriquidores, segons el judici de l'avaluador, respecte els objectius del qüestionari.

Serà responsabilitat de l'avaluador generar un clima adient en l'aplicació del qüestionari, de manera que pugui aconseguir el màxim d'informació possible.

És convenient, prèviament a l'aplicació del qüestionari, clarificar les denominacions utilitzades (grup destinatari, participants, tècniques, elements, etc.) per assegurar-se que les respostes donades corresponen absolutament a la informació que es vol recollir.

Hom presenta a continuació, per a facilitar aquesta tasca, un petit diccionari terminològic.

1. **COMUNITAT.** Barri, districte, poble en què es produeix la intervenció amb tècniques i elements teatrals.
2. **ANIMADOR.** Persona/es que du/en a terme la intervenció. Interventor. Director de l'obra de teatre.
3. **ANIMADORS ASSISTENTS.** Tots aquells tècnics o experts que assisteixen a l'animador en les tasques d'intervenció.
4. **PROTAGONISTES DE LA INTERVENCIO.** Tots els individus que formen part i/o actuen en el procés d'intervenció. Tots els que hi participen. Animador, animadors assistents i destinataris. Director, actors, tècnics.
5. **GRUP DESTINATARI.** Tots els individus receptors del procés d'intervenció. Actors. No s'ha de confondre amb els espectadors que assisteixen a la representació de l'obra de teatre.
6. **TECNQUES TEATRALS.** Totes aquelles accions teatrals formalitzades que l'animador aplica sobre el grup destinatari (Rítmica, expressió corporal, sociodrama, simulacions, etc.)
7. **ELEMENTS TEATRALS.** Totes aquelles accions que, a banda de la pròpia interpretació, són necessàries per a muntar una obra de teatre (escenografia, electricitat, luminotècnia, etc.).
8. **PROCES D'INTERVENCIO.** Acció que, mitjançant tècniques i/o elements teatrals l'animador/monitor/director, exerceix sobre el grup destinatari.

3. QUESTIONARI DE L'ANIMADOR

Respongui les següents qüestions posant una X allà on correspongui en cada cas o bé, en les preguntes indicades, valorant entre 1 i 5 punts.

1. Nom de la institució en la qual fa la intervenció: . . .

 . . .

2. Sexe de l'animador:

Home	
Dona	

3. Edat de l'animador:

Menys de 18 anys	
Entre 19 i 25 anys	
Entre 26 i 30 anys	
Entre 31 i 40 anys	
Entre 41 i 50 anys	
Més de 50 anys	

4. Caraterístiques acadèmic-professionals de l'animador:

Doctor en
Master o postgrau en.
Llicenciat en
Diplomat en
Estudis de.
Ha treballat professionalment. . . . anys en teatre com a.
Ha treballat com amateur. . . . anys en teatre com a.
Altres

5. Anys d'experiència continuada en tasques d'intervenció teatral com l'actual:

Menys d'1 any	
Entre 1 i 5 anys	
Més de 5 anys	
Entre 6 i 10 anys	
Mes de 10 anys	

6. Treballa en el procés d'intervenció de forma :

Voluntària	
Remunerada	

7. Treballa en el procés d'intervenció per compte de:

Entitats Públiques	
Entitats privades	
La institució	
La comunitat	
Els destinataris	
Pròpia	

8. Creu que la institució on està ubicat el procés d'intervenció respon ideològicament a:

Ideològicament la institució és .
--

9. Els objectius que pretén aconseguir el procés d'intervenció són fonamentalment, des de les diferents perspectives. (assigna en cada cas una puntuació del 0 al 5. El 0 representa la inexistència de l'objectiu i el 5 la màxima pretensió de consecució de l'objectiu):

OBJECTIUS	Segons la institució	Segons tu mateix	Segons el grup destinatari
Religiosos			
Recreatius			
Educatius			
Culturals			
Lúdics			
Socials			
Professionals			
Assistencials			
Econòmics			
Promocionals			
Altres			

10. L'actitud envers el procés d'intervenció és des de les diferents perspectives i segons el teu criteri:

ACTITUD	De la institució	La teva pròpia	Del grup destinatari
Autoritària			
Laissez-faire			
Dialogant			
Flexible			
Oberta			
Il.lusionada			
Distanciada			
Indiferent			
Tancada			
Col.laborant			
Participativa			
Altres			

11. El procés d'intervenció :

Es planifica globalment i prèvia	
Es planifica prèviament i immediata a cada sessió	
Es planifica sobre la marxa	
No respon a una planificació	

12. La planificació del procés d'intervenció l'ha realitzada:

La institució	
L'animador	
El grup destinatari	
L'animador i el grup destinatari	
Tots quatre plegats	
Altres	

13. En quina de les següents categories inclouria el tipus d'intervenció que du a terme:

Muntatge d'un obra teatral	
Curset	
Taller	
Seminari	
Jornades	
Teatre popular	
Grup de treball	
Altres	

14. El procés d'intervenció teatral que dus a terme pretén el muntatge d'un obra de teatre:

Si	
No	

15. Des del teu punt de vista allò fonamental en el procés d'intervenció que dus a terme és:

La posta en escena de l'obra	
El propi procés d'intervenció	

16. El grup destinatari de la intervenció està conformat per:

Menys de 16 individus	
De 16 a 50 individus	
De 51 a 100 individus	
Més de 100 individus	

17. El text de l'obra de teatre (en el cas que sigui el final del procés) és:

Creació col.lectiva de la comunitat	
Creació de la institució	
Creació del grup destinatari	
Creació d'autor	
Altres	

18. El contingut de l'obra és una:

Obra tradicional	
Obra que recull la problemàtica de la comunitat	
Obra que vol solucionar els problemes de la comunitat	
Obra que té a veure indirectament amb la comunitat	
Obra que no té a veure amb la comunitat	

19. El procés d'intervenció, des d'un punt de vista general, consisteix en:

Assajar les diferents escenes de l'obra de teatre fins l'estrena (allò important és l'assaig)	
Aplicar algunes tècniques teatrals prèviament a l'assaig de les escenes de l'obra fins l'estrena (allò important és l'assaig)	
Aplicar diferents tècniques teatrals i anar a la vegada assajant diferents escenes fins l'estrena (allò important és l'aplicació de les tècniques)	
Aplicar diferents tècniques teatrals independentment de que es munti o no un obra de teatre (allò important és l'aplicació de les tècniques)	
Altres (especificar)	

20. Assigna entre 0 i 5 punts segons la importància dins el procés d'intervenció dels següents factors:

L'aplicació de les tècniques	
El clima relacional generat	
Els aprenentatges dels participants	
La posta en escena	
La infraestructura	
Els mitjans de difusió	
El finançament	
La participació de tothom	
El que tothom disfruti	
Els interessos de la institució	

21. La presa de decisions al voltant del procés d'intervenció la realitza:

La comunitat	
La institució	
El grup destinatari	
L'animador	
L'animador i el grup destinatari	
Tots plegats	
Altres	

22. Les tècniques teatrals utilitzades en el procés d'intervenció han estat. Respon aquest ítem de la següent manera:

1^a. Columna (UTI). Posa una creu en a aquelles tècniques que hagi utilitzat durant el procés d'intervenció.

2^a. Columna (FREQ). Puntua entre 1 i 5 segons el nombre de cops que hagi utilitzat cada tècnica. L'1 correspon a una mínima utilització i el 5 a una màxima utilització.

(pàgina següent)

T E C N I Q U E S	UTI	FREQ
Jocs desinhibitoris		
Rítmica, jocs rítmics		
Tècniques de relaxació		
Tècniques d'estimulació sensorial i exploració física, emocional i interpersonal		
Tècniques d'expressió corporal, mim i pantomima		
Improvisació corporal sense expressió verbal		
Tècniques d'articulació, dicció i veu		
Dramatització		
Sociodrama i tècniques sociodramàtiques		
Psicodrama i tècniques psicodramàtiques		
Altres tècniques de simulació formalitzades (especificar)		
.....		
Mètode Stanislawski/Actors studio		
Mètode Grotowsky		
Altres mètodes (especificar)		
.....		
Improvització corporal i verbal		
Tècniques de maquillatge		
Màscares i titelles		
Altres tècniques (especificar)		
.....		

23. Respon aquesta pregunta posant una X en la columna corresponent segons consideris que és una tècnica introductòria, preparatòria de la sessió (1); una tècnica que apliques en combinació amb altres tècniques (2); una tècnica prou interessant per aplicar-la sola o dedicar-li tota una sessió.

T E C N I Q U E S	1	2	3
Jocs desinhibitoris			
Rítmica, jocs rítmics			
Tècniques de relaxació			
Tècniques d'estimulació sensorial i exploració física, emocional i interpersonal			
Tècniques d'expressió corporal, mim i pantomima			
Improvisació corporal sense expressió verbal			
Tècniques d'articulació, dicció i veu			
Dramatització			
Sociodrama i tècniques sociodramàtiques			
Psicodrama i tècniques psicodramàtiques			
Altres tècniques de simulació formalitzades (especificar)			
.			
Mètode Stanislawski/Actors studio			
Mètode Grotowsky			
Altres mètodes (especificar)			
.			
Improvisació corporal i verbal			
Tècniques de maquillatge			
Màscares i titelles			
Altres tècniques (especificar)			
.			

24. Criteris que segueix l'animador en l'aplicació de les diferents tècniques:

1.-.
2.-.
3.-.
4.-.
5.-.

25. Allò fonamental en l'aplicació de les tècniques és:

La participació de tot el grup destinatari	
Que el grup destinatari entengui bé la tècnica encara que no participi tothom	
Que el grup destinatari aprengui la tècnica	
El grau de comunicació interpersonal aconseguit	
Que el grup destinatari disfruti	

26. Utilitza els elements teatrals :

Només en funció de la posta en escena	
Com un element més del procés d'intervenció	
En funció de la seva funcionalitat educativa	

27. Has rebut l'assistència d'algun professional en el procés d'intervenció?

Si	
No	

28. Suposant que hakis tingut més d'un assistent, quants n'eren :

De la comunitat	
Externs	

29. La seva assistència s'ha concretat en:

L'aplicació de tècniques	
Intervenció amb elements	
Ambdues	

30. Els elements teatrals són duts a terme en el procés d'intervenció per:

Elements	Membres comunitat externs al grup destinatari	Grup Destinatari	Assistents externs
Escenografia			
Figurins			
Vestuari			
Uttilleria			
Electricitat			
Luminotècnia			
Maquinària			
So			
Música			
Producció			
Regiduria			
Direcció			
Ajudanties			

31. El material utilitzat en el procés d'intervenció el proporciona:

La comunitat	
La institució	
El grup destinatari	
L'animador	
L'administració pública	
Entitats privades	

32.- El finançament del procés d'intervenció el realitza

L'administració pública	
La comunitat	
L'animador	
El grup destinatari	
Entitats privades	
La institució	

33. El procés d'intervenció :

Es temporalitza en la planificació	
Es temporalitza sobre la marxa	
No està temporalitzat	

34. La temporalització es realitza en funció :

Dels interessos de la institució	
De la posta en escena	
Dels recursos disponibles	
Del grup destinatari	
De l'animador	
De dates significatives	
Altres	

35. S'avalua el procés d'intervenció?:

Si	
No	

36. Avalua el procés:

L'administració pública	
La comunitat	
L'animador	
El grup destinatari	
Entitats privades	
La institució	
Altres	

37. L'avaluació es realitza sobre:

El procés d'intervenció	
La posta en escena	
Els aprenentatges del grup destinatari	
La participació de la comunitat	
La promoció de la institució	
Altres	
.	
.	

38. Els resultats de l'avaluació es posen en comú amb el grup destinatari:

Si	
No	

39. Perquè i per a què?

.
.

40 Es genera algun instrument d'avaluació?:

Si	
No	

41. De quin tipus?

.....
.....
.....

42. L'encarregat de generar-lo és:

L'administració pública	
La comunitat	
L'animador	
El grup destinatari	
Entitats privades	
Altres	

43. Utilització dels resultats de l'avaluació:

Els resultats de l'avaluació s'utilitzen per a
.....
.....
.....

44. Creu convenient la difusió del procés d'intervenció o els seus resultats?:

Si	
No	

45. Perquè?:

Perque
.
.
.

46. La difusió del procés d'intervenció és :

D'àmbit institucional	
D'àmbit local	
D'àmbit comarcal	
D'àmbit provincial	
D'àmbit autonòmic	
D'àmbit estatal	
D'àmbit mundial	

47. Correspon la difusió del procés d'intervenció a:

L'administració pública	
La institució	
La comunitat	
L'animador	
El grup destinatari	
Entitats privades	
Altres	

48. La difusió del procés d'intervenció es fa a través de:

Material escrit i imprés	
Mitjans de comunicació social	
Comunicació oral	
Altres	

50. Observacions:

.....

C. QUESTIONARI D'AVALUACIO DEL GRUP DESTINATARI

En aquest punt es presenten:

1. Objectius, estructura i ítems que conformen el qüestionari.
2. Instruccions d'aplicació.
3. Qüestionari del grup destinatari.

1. OBJECTIUS, ESTRUCTURA I ITEMS QUE COMPONEN EL QUESTIONARI

Hem assenyalat abans que els criteris d'avaluació sorgeixen fonamentalment dels objectius que pretén el procés d'intervenció. Definíem aquests objectius com a:

1. Objectius d'autoconeixement, formació i desenvolupament personal.

- 1.1. Autoconeixement.
- 1.2. Capacitat autoexpressiva.
- 1.3. Desenvolupament personal.
- 1.4. Autonomia personal.

2. Objectius relacionals d'autoorganització i desenvolupament grupal.

- 2.1. Capacitat comunicativa i relacional.
- 2.2. Capacitat d'autoorganització grupal.
- 2.3. Capacitat de dur a terme projectes com a grup.

3. Objectius derivats d'un adient procés d'intervenció.

- 3.1. Adequació de les tècniques i elements teatrals aplicats als objectius que es pretenen aconseguir
- 3.2. Correcta aplicació de cadascuna de les tècniques.
- Clima relacional de la intervenció.

3.3. Relació comunicativa horitzontal entre l'animador i els integrants del grup destinatari.

3.4. Consecució d'un clima relacional que faciliti la intervenció.

3.5. Participació dels membres del grup en les decisions al voltant del procés d'intervenció i del seu contingut específic.

4. Objectius de comprensió de la pròpia realitat de sensibilització envers la problemàtica de la comunitat i de solidaritat envers els membres que la componen.

4.1. Coneixement i sensibilització de l'individu envers els problemes que afecten la comunitat.

4.2. Actitud envers els problemes immediats de la comunitat.

4.3. Capacitat per a la valoració d'aquests problemes.

4.4. Nivell de participació de l'individu en la recerca de solucions per a aquests problemes.

El qüestionari d'avaluació del grup destinatari pretén obtenir informació de tots quatre punts, encara que els més específics d'aquest qüestionari foren els punts 1, 2 i 4. La informació obtinguda en relació al punt 3 ha estat demanada també a la resta de qüestionaris amb la intenció de contrastar les dades aconseguides.

L'estructura interna del qüestionari s'organitza en funció d'aquests àmbits d'informació. Aquest

està compostat per tota una sèrie d'ítems que reponen a les següents característiques:

- * ítems d'opció múltiple.
- * ítems oberts .
- * ítems semitancats.

Totes les dades obtingudes en aquest qüestionari, tamisades pel que hem definit com a criteris bàsics d'avaluació en la perspectiva de l'animació sociocultural, permeten dur a terme el procés d'avaluació.

2. INSTRUCCIONS D'APLICACIO

Aquest qüestionari s'ha d'aplicar al grup destinatari de la intervenció. La composició d'aquest grup pot variar tant respecte al nombre de membres com a la seva edat i sexe. En aquest sentit convé establir uns criteris d'aplicació.

Pel que fa al nombre de membres que componen el grup destinatari la realitat és rica i diferenciada. Així podem trobar des de grups de set o vuit membres fins a grups de tres-cents o quatre-cents individus, on les edats i els sexes es troben barrejats. Potser el criteri més adequat fóra el de diferenciar els grups com a petits, mitjans i grans. El problema, però, es planteja en veure que els diferents autors tampoc no es posen d'acord respecte al nombre de membres que compon cadascuna d'aquestes categories. Es per això que hom decideix prendre com a referent el nombre de membres que, a partir de la pròpia experiència interventora, considera com a òptim per aquests tipus d'intervenció. Aquest nombre, tot i ésser arbitrari, marcarà el límit a partir del qual no caldrà aplicar el qüestionari a tots els membres del grup. Prenem com a referent el nombre de 15 individus. En el grups compostos per aquest nombre, o un altre inferior, d'individus, el qüestionari ha d'ésser aplicat a tothom. A

patir d'aquest límit, tant el criteri nombre de membres, com els d'edat i sexe, han d'ésser tamisats només pel criteri de la representativitat. En aquest sentit, hom pot aplicar aquelles tècniques de selecció mostral que consideri més apropiades, amb l'única limitació, que totes les categories d'edat i sexe han d'estar representades a la mostra seleccionada del grup destinatari per a l'aplicació del qüestionari.

Pel que fa a l'aplicació pròpiament dita, hom recomana als avaluadors reunir en una sala tot el grup destinatari i començar per una presentació del qüestionari en la que es recullin els següents punts:

1. Contextualització genèrica de l'estudi realitzat.
2. Objectius del qüestionari.
3. Utilització i funcionalitat de la informació demanada.
4. Garantia de l'anonimat.

En aquells casos en què la intervenció teatral no estigui específicament conceptualitzada com a animació sociocultural, i/o en aquells en què la intervenció acabi en el muntatge d'un obra de teatre, caldrà remarcar, als individus de la mostra del grup destinatari seleccionada per a respondre al qüestionari, que al parlar de l'animador ens referim al director/coordinador/monitor, a la persona que realitza la intervenció. Tanmateix, en parlar de grup destinatari ens referim a ells, i que en parlar de procés d'intervenció

teatral, ens referim a l'acció que l'animador exerceix sobre ells. Caldrà en definitiva, contrastar les denominacions utilitzades en el qüestionari amb les pròpies del grup destinatari, de manera que, en respondre el qüestionari, tinguem l'absoluta seguretat que entenen tots els ítems. Aquest pas ha d'ésser previ i indefugible a l'aplicació del qüestionari.

Hom presenta a continuació, per a facilitar aquesta tasca, un petit diccionari terminològic.

1. **COMUNITAT.** Barri, districte, poble en el qual es produeix la intervenció amb tècniques i elements teatrals.
2. **ANIMADOR.** Persona/es que du/en a terme la intervenció. Interventor. Director de l'obra de teatre.
3. **ANIMADORS ASSISTENTS.** Tots aquells tècnics o experts que assisteixen l'animador en les tasques d'intervenció.
4. **PROTAGONISTES DE LA INTERVENCIO.** Tots els individus que formen part i/o actuen en el procés d'intervenció. Tots els que hi participen. Animador, animadors assistents i destinataris. Director, actors, tècnics.
5. **GRUP DESTINATARI.** Tots els individus receptors del procés d'intervenció. Actors. No s'ha de confondre amb els espectadors que assisteixen a la representació de l'obra de teatre.
6. **TECNQUES TEATRALS.** Totes aquelles accions teatrals formalitzades que l'animador aplica sobre el grup destinatari (Rítmica, expressió corporal, sociodrama, simulacions, etc.)

7. **ELEMENTS TEATRALS.** Totes aquelles accions que, apart de la pròpia interpretació, són necessàries per a muntar un obra de teatre (escenografia, electricitat, luminotècnia, etc.).

8. **PROCES D'INTERVENCIO.** Acció que, mitjançant tècniques i/o elements teatrals l'animador/monitor/director exerceix sobre el grup destinatari.

La presentació pretén, amb la implicació en el procés avaluador dels membres del grup destinatari, aconseguir un clima favorable a l'aplicació del qüestionari. En aquest sentit, hom recomana als avaluadors acabar la presentació demanant als individus el màxim de sinceritat en les seves respostes i l'explicitació verbal de qualsevol dubte que, en relació al qüestionari, puguin tenir.

Per últim assenyalar que els ítems del qüestionari estan redactats en segona persona a fi i efecte de generar la màxima implicació personal dels individus que el responen.

3. QUESTIONARI DEL GRUP DESTINATARI

Respongui les següents qüestions posant una X allà on correspongui en cada cas o bé, assignant entre 0 i 5 punts en les preguntes assenyalades.

1. Nom de la institució on assisteixes al procés teatral :.

.....

2. Sexe :

Home	
Dona	

3. Edat :

Menys de 10 anys	
Entre 11 i 14 anys	
Entre 15 i 18 anys	
Entre 19 i 25 anys	

Entre 26 i 30 anys	
Entre 31 i 40 anys	
Entre 41 i 50 anys	
Més de 50 anys	

4. Pertany a la comunitat en què es produeix el procés d'intervenció :

Si	
No	

5. Formes part de la comunitat perquè:

Hi resideixes	
Hi treballes	
Hi tens família	
Hi tens amics	
Altres raons (especificar)	

6. Professió:

7. Apliques els coneixements i/o les habilitats de la teva professió en alguna fase del procés d'intervenció teatral?:

Si	
No	

8. En quina? (Explicita-ho):

.
.

9. Havies fet algun cop abans alguna cosa de teatre?:

Si	
No	

Puntualment	
Periòdicament	

10. El paper que generalment has jugat en la teva experiència teatral anterior ha estat el de:

Actor	
Animador	
Tècnic	
Ajudant	

11. El paper que jugues en el procés d'intervenció al que estas assitint és el de:

Actor	
Animador	
Tècnic	
Ajudant	

14. Què és el que més valors del procés d'intervenció teatral al que assisteixes (assigna entre 0 i 5 punts segons la importància que assignes a cada element):

La posta en escena de la obra de teatre	
Els aprenentatges que has realitzat	
Que ocupa el teu temps d'oci	
Que et serveix per a realitzar-te personalment	
Que activa la teva comunitat	
Que et serveix per a relacionar-te amb la gent	
Que t'ho passes molt bé	
Que et servirà per a guanyar cales	
Que et servirà per a promocionar-te	

15. Consideres que el procés d'intervenció teatral al que assisteixes:

S'ajusta al que prèviament esperaves	
T'ha sorprès per	
..... 	

16. Creus que el procés d'intervenció al que asisteixes t'està servint fonamentalment per a (assigna entre 0 i 5 punts segons la importància que assignes a cada element):

Conèixer-te millor a tu mateix	
Expressar-te millor que abans	
Desenvolupar-te a nivell personal i emocional	
Ésser un individu més autònom	
Formar-te com a persona	
Relacionar-te amb els altres	
Aprendre una professió	
Ocupar el teu temps d'oci	
Divertir-te	
Conèixer millor la problemàtica de la teva comunitat	
Implicar-te en la problemàtica de la teva comunitat	
Buscar solucions pels problemes de la teva comunitat	
Aprendre a autorganitzar-te	

17. Has participat activament en la creació i/o posta en marxa del projecte d'intervenció teatral?:

Si	
No	

18. Has participat activament en la planificació del procés d'intervenció teatral?:

Si	
No	

19. Has participat activament en la creació de l'obra de teatre (respon només si l'objectiu final de la intervenció és muntar un obra de teatre):

Si	
No	

20. Creus que el procés d'intervenció (assigna entre 0 i 5 punts a cadascuna de les possibilitats. El 0 representa que la possibilitat no es dona i el 5 que es dona amb la màxima intensitat):

Contribueix a millorar les relacions entre la gent de la teva comunitat	
Mostra les enveges que hi ha entre la gent	
Dinamitza culturalment la comunitat	
Contribueix a unir a les persones de la comunitat	
Descobreix els conflictes latents en la comunitat	
Sensibilitza la comunitat envers la solució dels seus problemes	
No afecta d'una forma significativa la comunitat	

21. Creus que l'actitud de l'animador en l'aplicació de les tècniques, en els assaigs, o durant el procés d'intervenció és (posa tantes x com consideris necessari):

Autoritària		Oberta	
Repressiva		Il.lusionada	
Dialogant		Distanciada	
Laissez-faire		Indiferent	
Participativa		Tancada	
Flexible		Altres	

22. Quan l'animador aplica una tècnica teatral o assaja una escena (posa tantes x com consideris necessari):

Intenta implicar a tothom	
S'oblida dels que no participen	
Vol que tothom observi als que participen	
Demana als que no participen que marxïn o que callin	
Demana el parer tant dels que participen com dels que no	
Assigna tasques diferenciades per a que tothom estigui actiu	

23. En l'aplicació de les tècniques o durant el procés d'intervenció, l'animador:

Tracta per igual a tothom	
Diferencia el tracte en funció de les seves preferències personals	

24. Des del teu punt de vista, allò en el que fonamentalment posa l'èmfasi l'animador quan aplica una tècnica o assaja una escena és:

La participació de tot el grup	
Que el grup entengui bé la tècnica encara que no participi tothom	
Que el grup destinatari aprengui la tècnica	
El grau de comunicació interpersonal aconseguit	
Que el grup destinatari disfruti	

25. En quines d'aquestes activitats has participat durant el procés d'intervenció. Diferencia si el que has fet ha estat disseny, realització o col.laboració:

ACTIVITATS	Disseny	Realització	Col.labor.
Escenografia			
Figurins			
Vestuari			
Ulleria			
Electricitat			
Luminotècnia			
Maquinària			
So			
Música			
Producció			
Regiduria			
Direcció			
Ajudanties			

26. La direcció d'aquestes activitats l'ha portada:

L'animador	
Professionals de la comunitat	
Professionals externs a la comunitat	
Professionals del grup destinatari	
Altres	

27. Has dut a terme algun altre projecte, sol o amb els membres del grup, a partir del procés d'intervenció?

Si	
No	

28. De quin tipus (explica'l):

.
.
.

29. Has contribuït al procés d'intervenció aportant material?

Si	
No	

30. Quin tipus de material has aportat?:

El material que he aportat ha estat:
.
.

31. Has participat en el finançament del projecte d'intervenció?:

Si	
No	

32. En què ha consistit la teva participació en el finançament?:

He participat en el finançament amb l'aportació de . .
.
.

33. Creus convenient difondre el procés d'intervenció teatral o els seus resultats?:

Si	
No	

34. Per què?

Perquè
.
.

35. Has participat en l'avaluació del procés d'intervenció?

Si	
No	

36. De quina manera:

.....
.....
.....

37. Quan acabis el procés d'intervenció al que assisteixes
penses continuar amb aquestes activitats teatrals?:

Si	
No	

Puntualment	
Periodicament	

38. La teva valoració global del procés d'intervenció teatral és:

Respecte a:	Molt positiva	Positiva	Indiferent	Negativa	Molt negat
El tracte dispensat per la institució					
Les intervencions de l'animador					
El clima relacional i afectiu generat en el procés d'intervenció					
La gestió del projecte					
El suport prestat per la comunitat					
Els aprenentatges que has realitzat					
Les activitats que has realitzat					
La dinamització que suposa per la comunitat					
El millor coneixement de tu mateix					
La teva capacitat expressiva i comunicativa					
La teva capacitat relacional					
La teva implicació en la comunitat					
La teva autonomia personal					
La teva participació en el procés					

D. L'OBSERVACIO

En aquest punt es presenta:

1. Objectius de l'observació.
2. Metodologia de l'observació:
instruccions pels observadors.
3. Guia-plantilla per a l'observació.

1. OBJECTIUS DE L'OBSERVACIO

Com s'ha assenyalat l'observació del procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals pretén d'una banda, recollir tota aquella informació perduda o no obtinguda en les altres fases del procés d'avaluació, i d'una altra, la contrastació de les dades obtingudes mitjançant les fases anomenades. Amb aquestes finalitats els objectius de l'observació haurien d'ésser els següents:

1. Descripció de l'espai físic on es desenvolupen les sessions: forma, tamany, mobiliari i distribució.
2. Nombre d'assistents a la sessió i funcions que juguen en la interacció.
3. Presentació, objectius, metodologia i avaluació de la sessió. Distribució i seqüenciació temporal i organització del treball.
4. Tècniques teatrals utilitzades. Seqüenciació i ordenació de les tècniques. Estratègies utilitzades per a passar d'una tècnica a l'altra.
5. Tipus d'interacció sostinguda entre l'animador i cadascun dels participants.
6. Descripció, en forma de diari temporalitzat, de la sessió.
7. Duració de la sessió.

8. Conversa informal amb els participants i l'animador un cop acabada la sessió i si es possible fora de la mateixa, per obtenir una informació valorada respecte aquella.

2. METODOLOGIA DE L'OBSERVACIO: INSTRUCCIONS PELS OBSERVADORS

El tipus d'observació que s'ha de realitzar correspon allò que anomenarien "observació ecològica o continuada". És a dir, el procés d'observació no comença a l'inici de la sessió i s'acaba al finalitzar la mateixa, sinó que s'ha de perllongar al llarg de tot el temps que l'observador estigui en contacte amb les persones que formen el grup destinatari de l'observació. L'observació s'inicia en el moment que l'observador pren contacte amb el grup i s'acaba en el moment d'acomiar-se. Això exigeix de l'observador un estat d'alerta i de receptivitat continu envers tot el que succeeix al seu voltant. Podem parlar així de dos tipus d'observació:

1. Una que anomenem "observació amb registre diferit" perquè les dades observades es registren mentalment i és després, quan l'observador està sol, que pren nota de tot allò observat. Aquest tipus d'observació es realitza sense que els individus del grup destinatari tinguin consciència d'ésser observats, pel que les seves conductes estan lliures de la influència de l'observador. Certament el tipus d'informació obtinguda amb aquesta tècnica observacional està afectada per múltiples variables (percepció,

expectatives, interessos de l'observador, temps transcorregut fins al registre gràfic, etc) que la invaliden com informació "objectiva". L'objectiu però d'aquesta tècnica no consisteix tant en obtenir unes dades objectives com en descobrir tot un substrat de factors subjectius que puguin ajudar després a interpretar les situacions relacionals i les dades obtingudes en la segona fase de l'observació. De totes maneres aquest fet s'intentarà contrarrestar amb una acurada preparació prèvia i amb instruccions molt precises pels observadors.

En aquest tipus d'observació és fonamental l'actitud de l'observador: ha de prendre nota mentalment de tot el que succeeix al seu voltant, sense que el grup destinatari en tingui consciència. Les converses dels descansos al mig de la sessió, les que es produeixen en el bar, etc., proveeixen a l'observador d'un material que ha d'anar anotant cada dia amb la màxima fidelitat possible. Totes les dades així obtingudes es convertiran en un informe de tipus subjectiu que l'observador realitzarà en acabar la seva relació amb el grup.

2. La segona fase de l'observació correspon a la de la tècnica que s'anomena "observació no participant" i s'aplicarà en exclusiva a les sessions d'intervenció amb tècniques i elements teatrals. En la seva aplicació l'observador no s'involucra directament en

el procés que està observant. Certament amb això no elimina les influències que de la seva presència es puguin derivar, però el fet de no participar i restar fora de les pròpies dinàmiques del grup fa que aquelles es vagin minimitzant. D'altra banda, el perllongar l'observació al llarg de varies sessions, permet als participants distanciar-se de la presència de l'observador que acaba convertint-se en un element immòbil més dels que es troben a l'espai on es produeix la intervenció. Per a que això succeeixi serà condició *sine qua non* que l'observador es mantingui el més apartat possible de les dinàmiques del grup observat.

Aquest tipus d'observació, en què l'observador és, als ulls del grup, observador, s'ha d'aplicar en les sessions en les quals hi ha intervenció amb tècniques teatrals sobre el grup. Per a facilitar i sistematitzar el màxim possible aquesta observació s'adjunten unes "guies per a l'observació".

Totes dues tècniques aplicades pels observadors ofereixen una ampla informació sobre el desenvolupament del procés d'intervenció amb tècniques i elements teatrals.

3. GUIA-PLANTILLA PER A L'OBSERVACIO

Grup:

Institució on es realitza la observació:

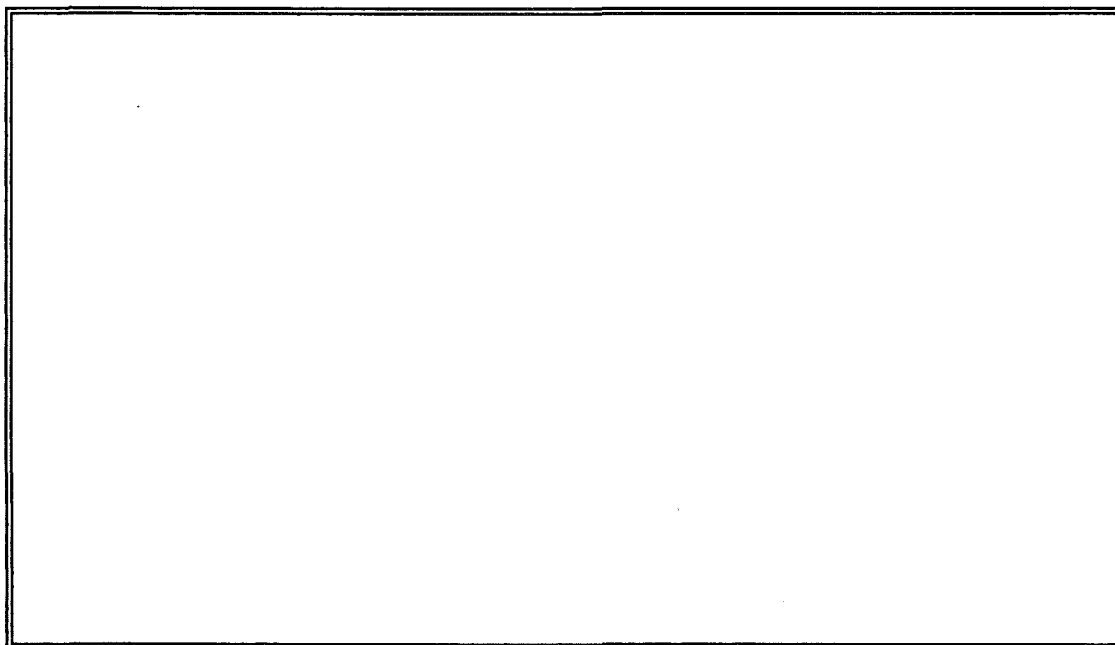
Observació N⁰.:

Data:

Hora:

Observador:

1. Descripció de l'espai de la intervenció i distribució dels elements humans i materials.

(dibuix en planta)

Anotacions:

2. Nombre d'assistents a la sessió i participants en la intervenció:

	Participen	Observen
Animadors		
Actors		
tècnics		
Assistents de l'animador		
Espectadors		

3. Objectius de la sessió:

3.1. Hi ha definició explícita :

☐ Si

☐ No

Els objectius són	
	
	

Anotacions:

4. Temporalització de la sessió:

TEMPS	ACTIVITAT	METODOLOGIA
0-10'		
10-20'		
20-30'		
30-40'		
40-50'		
50-60'		
1 HORA		
0-10'		
10-20'		

TEMPS	ACTIVITAT	METODOLOGIA
20-30'		
30-40'		
40-50'		
50-60' 2 HORES		
0-10'		
10-20'		
20-30'		
30-40'		

TEMPS	ACTIVITAT	METODOLOGIA
40-50'		
50-60' 3 HORES		
0-10'		
10-20'		
20-30'		
30-40'		
40-50'		
50-60' 4 HORES		

5. Tècniques utilitzades: freqüència .

T E C N I Q U E S	Freqüènc
Jocs desinhibitoris	
Rítmica, jocs rítmics	
Tècniques de relaxació	
Tècniques d'estimulació sensorial i exploració física, emocional i interpersonal	
Tècniques d'expressió corporal, mim i pantomima	
Improvisació corporal sense expressió verbal	
Tècniques d'articulació, dicció i veu	
Dramatització	
Sociodrama i tècniques sociodramàtiques	
Psicodrama i tècniques psicodramàtiques	
Altres tècniques de simulació formalitzades	
(especificar)	
.....	
Mètode Stanislawski/Actors studio	
Mètode Grotowsky	
Altres mètodes (especificar)	
.....	
Improvisació corporal i verbal	
Tècniques de maquillatge	
Màscares i titelles	
Altres tècniques (especificar)	
.....	

6. Aplicació de les tècniques: La seqüència correcta d'aplicació de cada tècnica és la presentada a continuació. Asignar números d'ordre al passos que dona l'animador en l'aplicació.

Presentació	
contextualització	
funcionalitat	
interacció	
aplicació	
anàlisi	
posta en comú	
altres passos	

7. Tothom fa la mateixa activitat : ☐ Si ☐ No

7.1. L'animador assigna tasques diferenciades?

☐ Si ☐ No

8. Grups de treball organitzats:

Grup 1	N ⁰ .Membres		L'encarregat és	l'animador	Actor
Tasques assignades:				assistent	Tècnic

Grup 2	N ⁰ .Membres		L'encarregat és	l'animador	Actor
Tasques assignades:				assistent	Tècnic

Grup 3	N ⁰ .Membres		L'encarregat és	l'animador	Actor
Tasques assignades:				assistent	Tècnic

Grup 4	N ⁰ .Membres		L'encarregat és	l'animador	Actor
Tasques assignades:				assistent	Tècnic

9. Elements teatrals utilitzats durant la sessió, assenyalant si són duts a terme per algun membre de la comunitat, algun membre del grup destinatari, assistents externs a la comunitat o l'animador:

Elements	Membres Comunitat	Grup Destinatari	Assistents externs	Animador
Escenografia				
Figurins				
Vestuari				
Utilleria				
Electricitat				
Luminotècnia				
Maquinària				
So				
Producció				
Regiduria				
Direcció				
Ajudanties				

Anotacions:

10. Interacció observada entre l'animador i els membres del grup destinatari:

Autoritària	
Repressiva	
Dialogant	
Flexible	
Oberta	
Il.lusionada	
Distanciada	
Indiferent	
Tancada	
Col.laborant	
Altres	

11. És fa una anàlisi o avaluació al final de la sessió:

Si

No

11.1. L'avaluació la fa:

L'animador	
El grup destinatari	
Els tècnics	
Els assistents de l'animador	
Els espectadors	

Altres anotacions:

E. VALIDACIO DELS INSTRUMENTS D'AVUACIO

A la creació de qualsevol instrument de mesura ha de seguir la seva validació, atès que serà aquesta la que permetrà que altres investigadors puguin utilitzar aquest instrument amb garanties. La validesa d'un instrument de mesura es refereix a allò que aquest pretén mesurar i a la manera com es realitza aquesta mesura.

L'instrument d'avaluació de la intervenció sociocultural amb tècniques i elements teatrals que hom presenta ha estat validat pel "sistema de jutges". Aquest tipus de validació consisteix en seleccionar una sèrie d'experts en el tema objecte de l'avaluació i presenta-los-hi l'instrument elaborat. Els experts, a partir de l'anàlisi en profunditat de l'instrument d'avaluació elaborat fan el que s'anomena una:

Validació d'autoritat.- L'experiència, els treballs realitzats i els anys d'aprofundiment en l'estudi del tema objecte de l'instrument d'avaluació, atorguen als experts autoritat científica suficient per a donar per vàlid amb l'única garantia del seu informe positiu, l'instrument d'avaluació presentat.

Es podia haver realitzat també una validació empírica de l'instrument d'avaluació. El fet de no realitzar-la obeeix fonamentalment a la complexitat i

l'amplitud de l'instrument elaborat. L'instrument d'avaluació que hom presenta es caracteritza per ésser processual i multi-instrumental. Aquestes dues característiques fan que la validació estructural esdevingui un procés encara més costós, en termes de temps i complexitat, que la pròpia elaboració de l'instrument. Tot i això, no fóra raó suficient per a no realitzar aquest tipus de validació. Hi ha, des del nostre punt de vista, dues raons més que justifiquen aquesta decisió: una de tipus epistemològic i una altra de tipus estructural. La mostra seleccionada per a l'anàlisi no pretén ésser una mostra representativa de cap població, pel que la validació empírica es realitza durant la mateixa aplicació de l'instrument. Aquella només adquireix el seu sentit en el cas de poblacions amples quan es vol aplicar l'instrument a d'altres realitats diferents de les que l'han validat. La segona raó afecta una de les característiques esmentades abans. El tipus d'avaluació que hom presenta es multi-instrumental i generalista, en el sentit que està compost per instruments de diferents tipus i característiques (qüestionaris, observacions de diferents tipus, reunions informals, etc.), alguns dels quals no són susceptibles, per la seva pròpia configuració, de validació empírica. És aquest fet el que ens fa optar per una validació de tipus global com és la validació d'autoritat.

Els "jutges" que realitzaren la validació de l'instrument d'avaluació van ésser:

A. FERRANDEZ. Catedràtic de Didàctica General de la Universitat Autònoma de Barcelona.

F. FERRER. Professor titular d'educació comparada de la Universitat Autònoma de Barcelona.

J. GAIRIN. Professor titular d'organització escolar de la Universitat Autònoma de Barcelona.

A. PUIG. Sociòleg. Director de l'Institut Municipal d'Animació de l'Ajuntament de Barcelona.

J. TRILLA. Professor titular d'educació no-formal de la Universitat de Barcelona.

El sistema seguit per a la validació consistí en:

1. Lliurament del document justificatiu de l'elaboració de l'instrument d'avaluació i el propi instrument d'avaluació (punts de l'1 al 6 d'aquest treball) a cadascun dels experts.
2. Lectura i anàlisi del document per part dels experts durant un mes.
3. Sessió de treball personalitzada amb cadascun dels experts.
4. Reelaboració del document justificatiu de l'elaboració de l'instrument d'avaluació i del propi instrument d'avaluació.

Totes les sessions de treball amb els "jutges" van resultar molt enriquidores tant pel que fa al plantejament general del procés d'avaluació com al propi

instrument generat. En tots els casos sense excepció es va respectar l'estructura general del procés d'avaluació. Es van realitzar però, suggeriments molt adients en relació a:

1. L'ordenament de les variables seleccionades.
2. L'especificació o concretització d'alguns indicadors de variables específiques.
3. Implementació de noves opcions en ítems específics.
4. Concretització d'aspectes específics en relació als protagonistes de la intervenció.

Totes aquests suggeriments han estat incorporats al document que hom presenta en els cinc primers punts d'aquest treball.

VIII. METODOLOGIA DE TREBALL I SELECCIO MOSTRAL

- A. METODOLOGIA DE TREBALL.
- B. LA SELECCIO DE LA MOSTRA.
- C. TRES DEFINITORIS DE LA MOSTRA.

A. METODOLOGIA DE TREBALL

Hem assenyalat repetidament, al llarg d'aquest estudi, que una de les característiques definitòries de la intervenció sociocultural amb tècniques i elements teatrals és l'heterogeneïtat de les diferents iniciatives. Indicàvem que aquestes podien variar, per citar alguns exemples, pel que fa al:

- * Contingut concret de la intervenció (utilització o no d'elements i/o tècniques teatrals, assaig d'una obra concreta, creació d'un obra, etc.).
- * Protagonistes de la intervenció (nombre d'animadors, nombre i edats del grup destinatari, etc.)
- * Institució que acull i/o promou el procés d'intervenció (parròquia, associació, patronat, etc.).
- * Formalització concreta del procés d'intervenció (curset, grup de treball, muntatge d'una obra de teatre, etc.).
- * Etc.

També des del començament d'aquest l'estudi, hem optat per l'adopció d'una perspectiva generalista que ens permetès aplicar el procés d'avaluació sobre qualsevol intervenció sociocultural amb tècniques i elements teatrals que es pugui donar en la realitat. Aquesta perspectiva condiciona absolutament la metodologia de treball a seguir

i la selecció de la mostra sobre la que aplicarem els instruments d'avaluació.

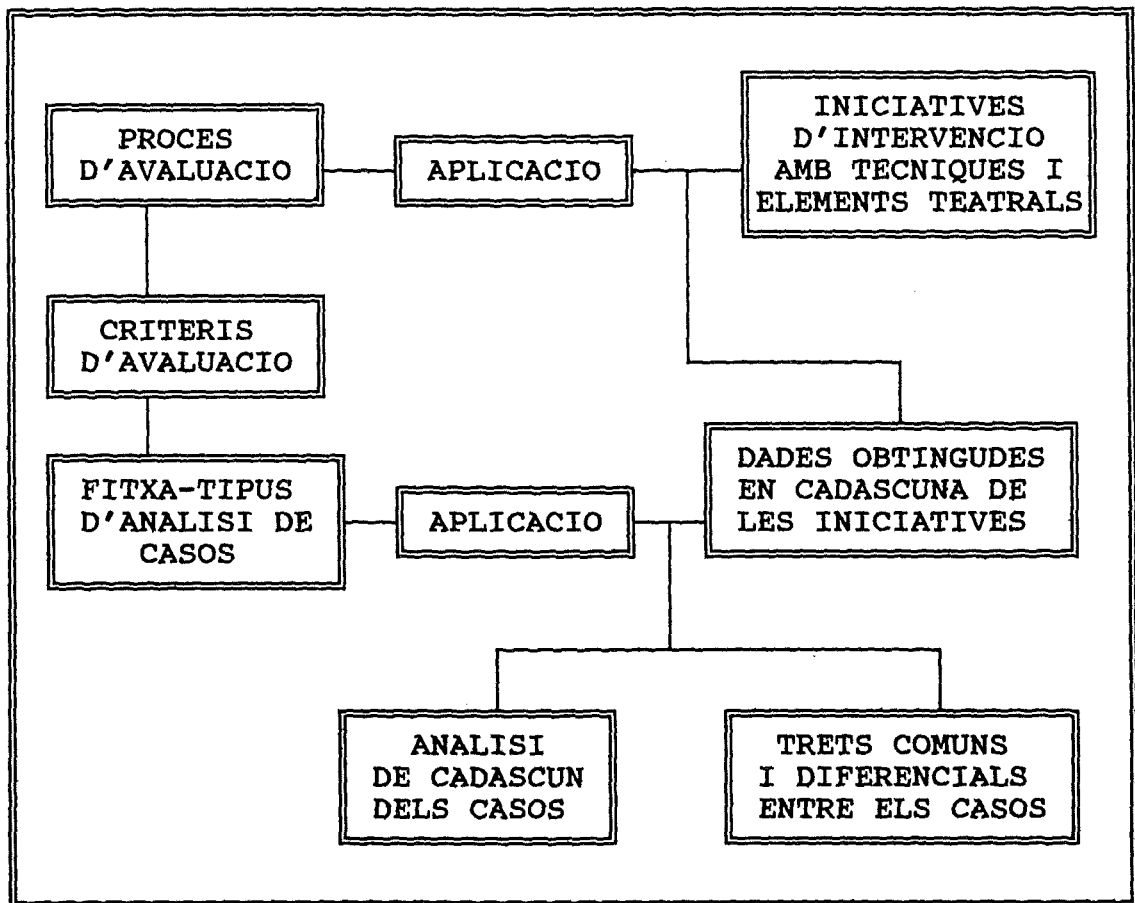
El més desitjable, a l'hora de plantejar la metodologia a seguir en aquest estudi, fóra possiblement pensar en la comparació de les dades obtingudes en cadascuna de les iniciatives avaluades. Això però, entraria en contradicció amb la perspectiva generalista adoptada. Les preguntes que, segons aquell plantejament ens hauríem de fer, foren: quin o quins elements serien els adients per a comparar? Els elements comparats resulten equiparables? Són comparables entre sí iniciatives tan dispars com les que hom pot trobar en el camp analitzat?

El mateix sentit comú ens diu que la metodologia comparativa no resulta adient en el nostre estudi. S'imposa doncs, cercar una metodologia que ens permeti, d'una banda, descriure i analitzar en profunditat cadascuna de les iniciatives i, d'una altra, posar en correspondència les dades obtingudes en cadascuna d'elles amb uns referents teòrics que en el nostre cas hem definit com a "criteris genèrics d'avaluació". A partir dels dos passos assenyalats, hom pot plantejar-se com en altres estudis realitzats (BERTRAND, 1984), cercar els elements comuns i diferencials trobats en les iniciatives.

La metodologia que seguirem en el present estudi, és la de l'anàlisi de casos, atès que hom la considera la metodologia més adient per a treballar amb una

realitat tan complexa i heterogènia com la de la intervenció sociocultural amb tècniques i elements teatrals. La utilització d'una metodologia d'aquest tipus demanda el disseny d'una fitxa-tipus que reculli tots els aspectes que ens interessa analitzar en cadascun dels casos sobre els que hem aplicat l'instrument d'avaluació. Serà el disseny d'aquesta fitxa-tipus, el que ens permetrà d'establir, com assenyalàvem abans, els trets comuns i diferencials de cadascuna de les iniciatives.

A la gràfica N°. 3 hom pot veure d'una manera simplificada la metodologia seguida en aquest treball.

GRAFICA N°. 3: Metodologia seguida en aquest estudi.

1.1 Passos metodològics

La gràfica N°. 3 es concreta en els següents passos metodològics, que seran els que seguirem en l'anàlisi de les iniciatives estudiades:

- a) Descripció globalitzada de la mostra (totes les iniciatives).
- b) Resultats de l'avaluació de les iniciatives: que contempla l'elaboració d'una fitxa-tipus per a l'anàlisi de cadascuna d'elles. Es presenta aquesta fitxa en el quadre N°. 28.
- c) Elements comuns i diferencials entre les iniciatives

Cal assenyalar, per cloure aquest punt, que, en el cas de les iniciatives analitzades pels col.laboradors (es justifica en el següent punt), procediré interpretant tot el material que, seguint les meves instruccions, aquells van recollir. La manca de determinades dades o, fins i tot, l'aparició de material difícilment interpretable no ha d'ésser atribuït solament als possibles defectes que pugui presentar l'instrument d'avaluació que utilitzem, sinó que pot ser imputable també als problemes derivats de l'aplicació concreta o, simplement, a una defectuosa interpretació o una dolenta

emissió de les instruccions que els hi vaig donar per a la seva aplicació.

FITXA-TIPUS PER A L'ANÀLISI D'INICIATIVES

1. Definició i característiques de la iniciativa.2. Anàlisi de la realitat en què està immersa la iniciativa. Dades relatives a la comunitat.3. Història del grup destinatari.4. Resultats de les observacions i les converses informals.5. Resultats del qüestionari de la institució.6. Resultats del qüestionari de l'animador.7. Resultats del qüestionari del grup destinatari.8. Interacció dels resultats.9. Conclusions del procés d'avaluació.10. Consideracions entorn l'avaluació i propostes.11. Limitacions i problemàtica del procés d'avaluació.

QUADRE N°. 25: Fitxa-tipus per a l'anàlisi d'iniciatives.

B. LA SELECCIO DELS CASOS

Una gran part dels considerands assumits en punts anteriors resulta directament aplicable a l'elaboració de criteris per a la selecció de la mostra. La variabilitat d'iniciatives trobades dificulta considerablement la delimitació d'aquests criteris i sembla, fins i tot en una primera aproximació, fer-la inviable.

Si dèiem que la perspectiva situacional, a l'hora d'analitzar el camp que ens ocupa, havia d'ésser, en el nostre estudi, global i generalista, resta clar que els criteris de selecció mostral difícilment podran ser concrets i específics, atès que això, o bé ens deixaria fora del camp d'anàlisi una gran part d'iniciatives, susceptibles també d'ésser avaluades, o bé hauríem de fer una definició específica de criteris per cadascuna de les iniciatives.

Hom podria afegir un segon nivell d'anàlisi. Criteris fonamentals assenyalats en el plantejament d'aquest treball n'eren que l'instrument generat fos una eina de treball útil i pràctica per a tothom. És per això que inicialment hom pensà que l'instrument d'avaluació fóra aplicat per mi mateix a una part de les iniciatives seleccionades, mentre que a la resta, l'aplicarien altres persones. Així es veuria la funcionalitat de l'instrument quan personalitats diferents el fan servir.

Els col·laboradors que van aplicar l'instrument d'avaluació als diferents casos seleccionats van ser cinc persones estudiants de cinquè de Pedagogia. Els criteris per a l'assignació de casos es fonamentaren en les pròpies característiques de les iniciatives seleccionades. En aquest sentit jo vaig realitzar l'anàlisi d'aquells casos més complexos o més rics en relació a la quantitat d'informació.

Van ser aquests considerands els que portaren a definir dos estrats diferenciats en la delimitació de la mostra.

1. Iniciatives d'intervenció que més habitualment es donen en la realitat. Aquestes iniciatives es caracteritzen fonamentalment per:

- * Implicar un nombre petit de persones que treballen en la intervenció per compte propi o bé d'alguna institució també petita de tipus local (casal, parròquia, grup d'amics, associació de veïns, etc.). Normalment la tasca que desenvolupen aquests grups o bé, es autònoma, o bé està sota el patrocini d'alguna de les institucions assenyalades. En general la seva tasca sol tenir poca ressonància i se centra sobretot en el barri, districte, parròquia o institució en què es produeix.

2. Iniciatives d'intervenció que o bé impliquen grans grups o bé son especials per las seves característiques